

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل: متن قوانین - تصویبنامه ها - صورت مفصل مذاکرات مجلس شورای ملی - اخبار رسمی - فرامین - انتصابات - آئین نامه ها - بخش نامه ها - آگهی های رسمی و قانونی سؤالات

سال پنجم - شماره ۱۲۶۶

صفحه ۴۴۶۷

۵ شنبه ۲ تیرماه ۱۳۲۸

پیرمیرزا سید محمدنقی

دوره پانزدهم قانونگذاری

شماره مسلسل ۱۷۱۹

روزنامه یومیه

فهرست مندرجات

صورت مشروح مذاکرات صد و هفتاد و ششمین جلسه دوره پانزدهم از صفحه ۱ تا ۱۶
۲ - آگهی های رسمی ۱۷

اداره مالیات بر درآمد کار داشتیم و چون پیشنهاد آقای دکتر متین دفتری که خیلی مهم بوده است و مطرح شد خواستیم و لازم دانستیم که عرض کنیم بنده با پیشنهاد ایشان موافق بودم عده از آقایان خیال کردند که بنده نظری داشتیم در صورتی که بنده با اجازه مقام ریاست در جلسه نبودم و اطلاعی هم از موضوع نداشتم ولی حالا اینجانب نظر خودم را عرض میکنم که بنده با پیشنهاد ایشان موافق بودم.

رئیس - آقای ایلخان بفرمائید
ایلخان - چون آئین نامه در مرحله آزمایش است و اگر اصلاحی باشد باید تذکر داده شود بنده خواستم تذکر بدهم که قبل از مذاکره در صورت مجلس غائبین خوانده میشود که در صورت مجلس اگر کسی خواست تذکر بدهد که با اشتباهاً او را غائب نوشته اند یا اینکه دیر آمده یا نیا آمده یا غائب بوده بتواند در صورت مجلس جواب بدهد.

رئیس - بلی هر روز باید قرائت بشود.
ایلخان - منظور این بود که قبل از این که صحبتی بشود و این را تذکر عرض کردم که اینکار اصلاح بشود.

رئیس - آقای آصف بفرمائید.
آصف - بنده در ضمن عرایضم عرض کردم اهل سنت و جماعت نظر بعقیده مذهبی شاه عادل را ذو شوکت میدانند این جا نوشته شده است ذی شوکت باید این موضوع اصلاح بشود یکی هم این است که نوشته شده است بنده عرض کرده که بدون رعایت نزاکت بعضی از آقایان فرمودند یک عده حیوانی، عده حیوانی نمیشود بنده عرض کرده ام که آقایان بدون نزاکت فرمودند یک مقدار حیوانات

مذاکرات مجلس

جلسه ۱۷۶

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز سه شنبه سی و یکم خرداد ماه ۱۳۲۸
فهرست مطالب:

- ۱ - تصویب صورت مجلس
- ۲ - بیانات قبل از دستور آقایان: امامی اهری - مهدی ارباب - دکتر مجتهدی و سؤال آقای رضوی از وزارت راه
- ۳ - تصویب طرح مربوط باعلیحضرت فقید
- ۴ - طرح بودجه مجلس

دو ساعت و ۳۰ دقیقه قبل از ظهر مجلس بریاست آقای رضا حکمت تشکیل گردید

۱ تصویب صورت مجلس

مشمول ماده ۱۶۶ آئین نامه است و بر طبق این ماده بلا تکلیف است تا نظر مجلس نسبت باین مورد روشن شود.

رئیس - در جلسه پیش نظر آقایان هست من مکرر گفتم که تصویب نشد و الان هم همین را میگویم تصویب نشده و اگر پیشنهاد دیگری باشد باید البته مطابق ماده ۱۶۶ عمل شود. آقای برزین بفرمائید.

برزین - بنده این عرض را میخواهم حضور محترم آقایان بکنم که پیشنهاد آقای دکتر متین دفتری تصویب نشده است ما هم نمیگوئیم که تصویب شده است ولی ردهم نشده است بلا تکلیف است.
رئیس - آقای دکتر طباطبائی فرمایشی دارید؟ بفرمائید.

دکتر طباطبائی - مقام ریاست اطلاع دارند که جلسه قبل بنده اجازه خواستم که به ساعت خارج بشوم چون در

رئیس - نسبت بصورت مجلس نظری نیست؟
آقای دکتر عبده بفرمائید.
دکتر عبده - بنده میخواستم توجه مقام ریاست را باین نکته جلب کنم که آقای دکتر متین دفتری پیشنهادی دادند نسبت باین پیشنهاد ۴۶ رأی موافق داده شد و ۱۶ رأی مخالف و ۳۶ رأی ممتنع، خواستم توجه مقام ریاست را باینکه ۱۶۶ نظامنامه جلب کنم بموجب این ماده هر يك از نمایندگان در کلیه مسائل مطروحه که منتهی باخذ رأی میشود باید برای خود را نقیاً یا اثباتاً اظهار کند در صورتی که امتناع نماید جزو موافق یا مخالف محسوب نخواهند شد و در هر مطلبی طبق قانون اساسی باید نصف بعلاوه يك عده حاضر در جلسه نسبت بردیا قبول آن مطلب صریحاً رأی دهند و در غیر اینصورت آن مطلب بلا تکلیف میماند. استحضار دارید که نصف بعلاوه يك موافق این پیشنهاد رأی ندادند ولی نصف بعلاوه يك هم برد این پیشنهاد رأی ندادند، بنابراین

عین مذاکرات مشروح یکمید و هفتاد و ششمین جلسه از پانزدهمین دوره قانونگذاری

اداره تند نویسی و تحریر صورت مجلس - ۱ - ۱

صرف کرده اند اما کار چنانچه لازم است پیشرفت نیکند و مردم از نتیجه کار آن مأیوسند و آن اقدامات را هم حمل بر تظاهر میکنند.

دو سه نفره ساختن که در آن مساعی آقای منصور شروع شده بود همه نیه تمام مانده ساختن آنها تکیه از عطیه ملوکانه فرار بود ساخته شود بواسطه تقلب کثرت آن همه ناتمام مانده است بنده مدار کی دارم که این کثرت آنجی یک قمار باز چطور آمده است کثرت آنجی شده است مالیات سنگین آذربایجان درد بیدمان شده من نمیدانم ایالتی که گرفتار قحطی و بحران است وزارت دارائی ما چه میخواهد. سال گذشته محصول خوب نبود فعالیت اقتصادی وجود نداشت تازه وزارت دارائی سهمیه مالیات بر در آمد را اضافه کرده است.

وضعیت بهداری نقاطی را که دیدم در غایت درجه تا سفاک انگیز است وزارت بهداری عوض توجه به بهداشت مردم مأمورین بهداری را تغییر و تبدیل میدهد سال گذشته طبق مدار کی که موجود است آبله و امسال سرخک تاغات زیاد باطفال در هات وارد کرده است.

وضعیت آموز گاران فرهنگ اسباب تا سفاک است من باب مثال میگوم اینجانب یک باب دبستانی با خرج خود ساخته ام اداره فرهنگ یک نفر آموزگار و یک نفر فراشی باین دبستان داده - در این مسافرت تحقیق کردم معلوم شد که حقوق آموزگار دبستان که پنجاه و چهار نفر را تربیت میکند درست معادل حقوق پیشخدمت دبستان است.

از وضعیت سایر ادارت صحبت نمیکند آقایان از عدم نظم و ترتیب ادارت مرکزی بی خبری ادارات ولایات نمیتوانند بیرته فقط نمیتوانم کتمان کنم که وضع ارتش و ادارات لشگری در اثر توجه ملوکانه و حسن اداره افسر لایق و محبوب تیسار سپهبد شاهبختی مایه امیدواری است اینجانب با غالب طبقات تماس گرفتم بدون شائبه می توانم عرض کنم که هیچکس از نظام و ارتش شکایتی نداشت.

(صحیح است)

باری مطلبی را که هم شهرهای من سفارش کرده اند که

حضور جناب آقای ساعد عرض کنم که آذربایجانها از شخص جناب آقای ساعد که آذربایجان هستند بیشتر از این انتظار دارند و میگویند در اثر عدم توجه دولت ایشان دیر یا زود شهرهای آذربایجان خرابتر و ویرانه تر در خانه عرض میکنم که امید مردم از همه جا سلب شده فقط چشم بذات مقدس شاهانه دوخته اند چه میدانند فقط ایشان هستند که بعال رعیت دلسوزند و مهربانند امیدوارند که گزارش والا حضرت شاهپور علی رضامورد توجه اعلیحضرت شان که از نزدیک اوضاع را مشاهده فرموده اند قرار گیرد اوامر آکید برای اصلاح امور صادر فرمایند و همچنین بیرادر از جنم خود والا حضرت شاهپور عبدالرضا که سمت نظارت عالی اجرای بر نامه ۷ ساله را دارند دستور فرمایند در طرحهای عمرانی آذربایجان را بر سایر طرحها مقدم دارند

در خانه راه صلاحی که بطاهر می آید اینست که اولیای امور قنری و سمت نظر داشته و از در پی چشم خود تنها شهر طهران را ننگرند بلکه قدم فراتر گذاشته و ولایات هم توجه داشته باشند و از مزایای زندگی طهران قنری شهرستانها از زانی داربده هم چیز را در طهران بخاطر طهران مترکز

نمازید امنیت مادی و قضائی را تأمین کنید خود بخود قسست اعظم مشکلات حل خواهد شد (احسن - احسن)

رئیس - حواد دستور میوشیم سؤالی از وزارت راه آقای رضوی کرده اند آقای معتد دماوندی هم دوسؤال کرده اند آقای رضوی بفرمایند.

امینی - بودجه مجلس رامطرح بفرمایند.

رضوی - بنده مدتی است که این سؤال را خود داده ام وزارت راه و تاریخ آن مصادف بود با همان موقعی که تازه از شیح از مراجعت کردم اهمیت راه و بطور کلی طرق و شوارع و جاده ها در آذربایجان عمران و آبادی نواحی باندازه کمی زیاد است که بنده برای گفتگو محتاج بتهیه مقدمه نیستم بنا بر این اگر در یک استانی برای اینکه راهشان نامناسب است یا راه بهتر میخواهند سروصدا داشته باشند و تقاضا زیاد میکنند وسؤال و جواب بکنند راه بیخودی و زیادی نرفته اند وضعیت راههای فارس را بدو کیفیت و بدو نوع میتوانم حضور آقای معاون محترم وزیر راه عرض میکنم یکی موضوع وعده وزارت راه بود راجع باسفالته کردن جاده شیراز بهران که قبل از سال ۱۳۲۷ داده و حتی در موقعیکه ۷ و ۸ ماه قبل آقای اردلان وزیر راه بودند که الان استناد محترم فراس هستند همان موقعیکه بنده سؤالی کردم ایشان در همین پشت تریبون وعده دادند و قول دادند که تا آخر سال ۱۳۲۷ لااقل ۱۵۰ کیلومتر از این راه اسفالته شده تحویل شما داده خواهد شد البته در صورت مجلس هست اینرا اخیراً که بنده از آنجا می آمدم دیدم اسفالته نشده که هیچ یک قسمتی از راه راوری قسمتی که شاید اسفالته خواهد شد البته جاده کوبی و تسطیح جاده هم چون انجام نیافته معلوم نیست برای چکار دست بهش زده اند شاید برای این خیال که این درست بشود از شهر شیراز تا نزدیک بلخان که هفت فرسخی شهر شیراز است جاده را زیور و کرده اند یک قسمت زیادی یک طرف جاده خاک زیادی خاکریزی شده در نتیجه جاده اتومبیل رو بدو قسمت یک قسمت مرتفعتر دو سه متر بلندتر است و یک قسمت پایین تر است.

بهادری - بله صحیح است بنده خود آنجا بودم دیدم.

رضوی - و در این قسمت جناب آقای بهادری و آقای اسکندری و سایر آقایان که تشریف داشتند همه این نقاط را مشاهده کردند خوب این جاده علاوه بر اینکه عرض کردم اسفالته نشده در سال گذشته بنده نتوانستم احصای ای بدست بیآورم که چقدر موجب شکستن اتومبیلها و تلفات شده است بعدی رسیده است که اهالی فارس بینند میگفتند از غیر وزارت راه گذشتیم اجازه بدهید این راهها بهمان صورت اولی خاکریزی بشود که ما بتوانیم باطمینان بیشتری ایاب و ذهاب کنیم این اسفالته که حالا من نمیدانم که چه شد و حالا بودجه آنجا در کجا مصرف شد و یادار بود یا نبود من نمیدانم و وزارت راه نسبت بترمیم و اصلاح جاده چه نظری دارد بنظر خودم باز بطور اختصار عرض میکنم که سه جاده تاریخی در فارس وجود داشته که این سه جاده تاریخی معمولاً مرکز فارس را بنواحی مهم کشور و خارج کشور مربوط میکردند است یک راهی بوده است که میان بندر (طاهری) فعلی سکه سابقاً سیرات بود و شیراز وجود داشته و شاه جاده تاریخی بود یکی راه شیراز به اهواز

است سکه در راه آن این دو پل فهلیان و شاهپور وجود دارد دولت در صدد ساختن آن بوده و هنوز بهیچوجه من الوجوه کار بجائی نرسیده است موضوع سوم که توجه نکرده اند جاده شیراز باید خواست است عده زیادی از اهالی فارس تقاضائی کرده اند مشعر بر اینکه اگر این راه بحال قدیمی خودش که در سابق بوده است از این درخواست از طریق سرحد چهار دانگه بطرف شیراز کشیده شود هم ارزش آنتر و هم نزدیکتر و هم آبادتر خواهد بود نه مغارج این طرف را دراز و طول جاده هم کمتر است و تمامش هم در بین آبادیهام میگردد این موضوع اخیراً که بهیچوجه مورد توجه قرار نگرفته و با اینکه در آن دفعه هم بنده یاد آوری کردم معذک برای اینکه معلوم شود آیا این جاده عملی هست یا نه از طرف وزارت راه اقدامی نشده است اما از لحاظ جاده شیراز و اهواز موضوع دویلی که بنا بوده است آنجا ساخته شود خود آقای معاون وزارت راه میدانند که آلان قریب یکسال و نیم بلکه دو سال است که اعلان مناقصه ساختن این پلها شده و محتاج نبوده که بنده یاد آوری کنم که متصل شدن دو استان مهم جنوبی با هم دیگر که نتایج گرانبهای از نظر هر دو دارد و بخصوص از نظر فارس خوشبختانه این جاده هم جاده خیلی مشکل و پرپیچ و خمی نیست با اینکه برای ساختن آن وقت زیادی هم نمی خواهد صرف بکنند برای این دو پل هم مدت ها بما وعده داده اند بنمایندگان فارس که اعتبار آن تضمین و تأمین شده و بنافصه هم واگذار شده معذک که تا این اواخر بهیچوجه خبری نبود اخیراً شنیده ام که یک مناقصه جدیدی از طرف وزارت راه یکی دوتا از شرکتها آمده اند و تقاضا کرده اند و پیشنهاد داده اند و معذک نمی دانم بچه جهت هنوز از واگذاری بآن شرکت که اسمش شرکت فرکار است مسامحه شده است و عده زیادی از مردم فارس که الان در تلگرافخانه برای یک قسمت از همین احتیاجات متحصنند و مطالبشان را روز مره بدولت مرتب عرض میکنند منجمله سه تلگراف کرده بودند در این موضوع که ماحصل این شرکت فرکار که برنده مناقصه شناخته شده است سابقه بسیار خوب در ساختمان های فارس دارد و بالاخره اگر بنا بشود در این وعده این مناقصه خاتمه نیابد و کار باین شرکت واگذار نشود کار این پل بهیچ وجه من الوجوه انجام نخواهد یافت دو مرتبه میروم در همان پوته اجالی که سابقاً بود بنده متأسفانه چون در اواخر عمر مجلس است از توضیح بیشتری که راجع براهای فارس دارم غالباً برای احترام توضیح نکرده وقت مجلس عرضی نمیکند بودجه راه فارس بطور کلی کم است بنده در این سفر از راه اصفهان تا بوشهر گرفته ام شاید اگر فراموش نکرده باشم فهمیدم ۳۰ نفر عمله فقط در راه میانه شیراز و بوشهر کار میکنند تصدیق میفرمایند یک چنین جاده ای داریم که هر دقیقه اتومبیل های سنگین باری از آنجا عبور و مرور میکنند با این بودجه کم و با این عده قلیل بهیچوجه من الوجوه نمیتوانیم اسم راه بآن گذاشت همینطور بود که با تزلزل کامل مسافر عبور میکنند در روزی هم نیست که یک حوادث خطرناک آنجا اتفاق نیفتد بنا بر این بنده فعلاً بهمین اندازه کفایت کردم و در عین حال برای این که فراموش نکنم رئیس اداره راه بسیار آدم خوبی است و تا حدی

که برای او مقدور بوده کوشش خودش را میکند ولی نداشتن اعتبار و نداشتن وسیله دست او رابسته است و ما را هم از داشتن راه خوب محروم کرده است.

رئیس - آقای معاون وزارت راه - بنده **معاون وزارت راه** (آقای سمیدی) - بنده مقدمه باید از همه آقایان اظهار امتنان بکنم برای اینکه توجه خاصی بوضع راه دارند و متوجه هستند که مسئله راه و راه سازی مهمترین مسئله حیاتی کشور است (صحیح است) و مهمترین دلیل توجه آقایان هم این بوده است که امسال اول سال بعد از دو سال بعد از شهریور اولین دفعه بودجه وزارت راه را یکجا و درست با اضافاتش و با آنچه که ما تقاضا کرده بودیم تصویب فرمودید و در اختیار ما گذاشتید و این یک کمک و مساعدتی است که هیچوقت فراموش نمیشود (صحیح است) و همین تشویق کرده است ما را که هر قدر بتوانیم سعی کنیم وضع راه مرتب شود مقدمه اگر خاطر آقایان باشد ما یک عمل دمکراتیک کردیم یعنی سال گذشته در اسفند ماه من از غالب آقایان یعنی از همه آقایان تقاضا کردم که تشریف آورند در وزارت راه و برنامه ساختمانی و تعمیراتی هراستان و شهرستان را ملاحظه فرمودند (صحیح است) و این یک عمل بسیار مفیدی بود برای ما برای اینکه برنامه کارمان معلوم شد و از اول سال که تکلیف کار وزارت راه معلوم نبود تکلیف ما معلوم شد و بلافاصله هم شروع بکار کردیم البته یک گرفتاری ناچگانی بیش آمد و یک مقداری از برنامه وزارت راه را تا اخیر انداخته و آن مسئله بارند گهای بسیار شدیدی سابقه ای بود که در اسفند سال گذشته و فروردین وارد هیئت امسال جریان پیدا کرد و بطوری که آقایان همه مسبقاً ما تا دو ماه اخیر مشغول بودیم که بعضی راهها را مجبور شدیم از نوسازیم مثل راه قزوین و زنجان که آقایان ذوالفقار به خوب میدانند که این راه از نو ساخته شد و کمی هم برنامه ساختمانی ما را بتأخیر انداخته و من میخواهم سعی میکنم که آنرا جبران کنیم (احسن) اما سؤالی جناب آقای رضوی خیلی باعث امتنان بنده است برای اینکه بما مجال میدهد که توضیحاتی در اطراف کارمان راجع باسفالته راه عرض کنیم برای اینکه یک مطالبی هست که ریخته برض آقایان میرسد که اینها با حقیقت تطبیق نمیکند و بعد ما هم ممکن است خدای نکرده راجع باعمال ما یک قضاوتی بکنند که با اعمال ما تطبیق نکند مسئله اسفالته از این قرار است در سال ۱۳۲۵ دولت تصمیم گرفت که لیتری دهشاهی از بنزین عوارض اخذ بکند ولی منحصرأً برای اسفالته جاده ها و خیابانها اختصاص بدهند البته عوائدی که از این راه حاصل میشود خیلی زیاد نیست و سالی از ده میلیون تومان که بنده بخاطر دارم تجاوز نکرده در مقابل احتیاجات ما چقدر است ما قریب ۲۰ هزار کیلومتر الان راه داریم که این راهها را اگر حساب کنیم از خرج اسفالته کاری است خود آقایان یک محاسبه دم دستی بفرمایند و ببینند که چقدر مغارج خواهد شد که ما بتوانیم راههای کشور را اسفالته کنیم یعنی با این وجه ناقابل که سالیانه بدست ما می آید مصالحت نبوده است که شروع باسفالته کاری بشود مگر اینکه

یک اساس و شالوده محکمی برای اینکار ریخته شود متأسفانه در اثر مراجعات متوالی که از طرف خود آقایان شده است شاید هم تاحدی حق میداشتند برای اینکه اشخاصیکه پول میدهند حق دارند مراجعه کنند برای ارضای همین مراجعات وزارت راه از سال ۱۳۲۶ تصمیم گرفت که بعضی نقاط را اسفالته بکند و بندهم برای اینکه رعایت اعتدال و موازنه را کرده باشد در هر شهرستانی یک قسمت کار را شروع کرده یک قسمت بین تخت جمشید و شیراز از یک قسمت هم بین مورچه خورت و اصفهان یک قسمت هم بین بستان آباد و تبریز و بعضی نقاط دیگر اطراف طهران که باعث رضایت خاطر آقایان شد این کار در درجه اول لوازم فنی لازم دارد کار ساختمانی نیست که بایلی از این طرف یک مقدار خاکی بردارند بیزند آن طرف وسط جاده و این بشود راه اسفالته کاری ماشین میخواهد لوازم میخواهد اسفالته ریز میخواهد جاده کوب میخواهد هزار چیز دیگر میخواهد آقایان ملاحظه فرمودند که در این قسمت تخت جمشید چه پیش آمده هائی رخ داد در صورتیکه کثرت آنجی هارا هم میشناسند که چه آدم های شریفی بودند دیو سالار بود که در تمام فارس معروف است آقای نظام وفا که معروفیت بسزائی دارد و مهندس بسیار معروفی در آنجا نیز مشغول کار است ولی آنها لوازم کار نداشتند و این اواخر که ما بسیار فشار می آوریم تازه بشکتهای غیر ابر میداشتند باسب و کاری می بستند و آنها را روی جاده میکشیدند برای این که میخواهند اسفالته کاری بکنند در تمام این کشور بیشتر از ۱۵ - ۱۶ تاجاده کوب سنگین نیست و با این ترتیب برانگیزه کردن اسباب و لوازم کار نتیجه خوبی نمیتوان بدست آورد ما که نمیتوانیم بگوئیم وقتیکه قرار داد بسته شده وسط کار بنام اینکه کار پیشرفت نمیکند قراردادش را لغو کنیم ما مجبور بودیم تا آخر کار تأمل کنیم آنوقت جراثیمی که بآن تعلق میگردد از آن وصول کنیم ولی تصدیق میکنم این جراثیمی که وصول میشود خسارات و زیانهای آنرا که وارد شده است بهیچوجه جبران نخواهد کرد خرابی راه شیراز امسال فاجعترین وضعی پیش آور یعنی کامیون ها وسط جاده مانده اند و هیچ وسیله ای هم نداشتیم که آنها بروند جز اینکه ما صبر میکردیم تا این که مقاطعه کار کارش را تمام کند تا ما قانوناً حق داشته باشیم در آخر کار با او ایراد کنیم اخیراً هم همینطور شد بطوریکه مقاطعه کار قسمتی از کار را انجام داد و قسمت دیگر را انجام نداده بود ما بهمان ترتیبی که بود تحویل گرفتیم این اسفالته کاری را بکنند و این قسمت کار انشاء الله شاید تمام شود ولی البته عرض کردم این بدترین تصمیمی بود که از طرف وزارت راه برای اینکه تازه تفکیک عمل زیر سازی اسفالته و رو سازی اسفالته خودش یک مشکلی ایجاد میکند وقتی کار خراب شد مثل بین راه قم که آقایان ملاحظه فرموده اند هنوز یکسال نیست که اسفالته شده است و بآن صورت اقتضاح در آمده است و این برای این بوده است که از زوری اصول فنی کار نشده است چرا کار نشده برای همین اشکالاتی بوده است که پیش آمده عرض کنم بر اثر همین پیش آمده ها و همین کارهاییکه نتیجه خوبی نداشت وزارت راه از دو سال پیش بفکر افتاد که این قضیه اسفالته کاری را بریک اساس صحیحی بگذارد

اولاً باین پول مختصر ممکن نبود که اسفالته یکی از همین جاده ها را انجام دهد همین راه شیراز و تخت جمشید را که عرض کردم جناب آقای رضوی درست توجه بفرمایند برای اینکار مختصری سکه عرض کردم چقدر پول اسفالته آنجا خواهد شد بدون هیچ خرج دیگری که پیش بیاید تازه ما موفق نخواهیم شد اینکار را بکنیم بنا بر این آمدند چون کار مهم اسفالته کاری نظارت در آن است زیرا نظارت در اسفالته کاری بسیار دقیق است و لا بر اتوار های متعددی میخواهد و هیت فنی میخواهد که در درجه اول نوع اسفالته را رسیدگی کند و حتی خاک و شن جایی که میخواهد اسفالته بکنند بازرسی بکنند که مبدا بعد ها خرابی حاصل کند چون این نظارت دولت در نظر گرفت یک عمل نظارتی بوسیله یک دستگاه خارجی یا داخلی داشته باشد که مطمئن باشد اسفالته بکنند بطور صحیحی انجام بشود اینجا برای اینکه رفع هر گونه سوء تفاهمی بشود عرض میکنم که قرار بود هر گونه اسفالته کاری بدست ایرانی بشود ولی مسئله نظارتش را ما بنافصه گذارده ایم که یک شرکت خارجی بیاید برای اینکه آنجا دست و با نشان باز تراست و وسائل آماده تری دارند آنها میتوانند متخصصین خارجی بیآورند و از آنها در عمل نظارت استفاده بکنند در صورتیکه ما نمیتوانیم بعد از مطالعات زیادی که این عمل بنافصه گذارده شد و چند شرکت در این کار وارد شدند بالاخره کسری سوم کامیاس که معروفیت زیادی در نزد آقایان دارد و راه آهن سرتاسری ایران راهم اوساخته در این کار موفق شد و برنده مناقصه شناخته شد باین شرایطی قرار شد که عمل نظارت را کامیاس بعهده بگیرد البته این تمام مراتب را بیامود در وزارت دارائی مورد رسیدگی قرار گرفت یکسال و نیم تمام طول کشید بالاخره رفت در هیئت دولت چندین وزیر در وزارت راه در این کار مداخله کردند نظر داشتند و بالاخره بصورت یک کار صحیحی در آورند و تصویب شد بعد هم غالب آقایان که حاضر هستند در اینجا اگر خاطرشان باشد یک یک را دعوت کردیم و این مورد تمجید و تصدیق آقایان قرار گرفت (صحیح است) هنگام عمل این نکته ای که میخواهم عرض کنم استعدا میکنم آقایان توجه بفرمایند برای اینکه این ملازمه دارد با پیشرفت کار و ارتباط دارد با تمام دستگاههای دولتی که میخواهند این کار مثبت را انجام بدهند بعد از اینکه اینکار باتمام رسید و مقدماتش انجام شد تازه روز اجرای قرارداد بلافاصله ما شنیدیم از گوشه و کنار سروصدائی برخاست که امضاء قرارداد کامیاسک بنا بر مصلحت نبوده و نظریاتی در اینکار بوده است مقارن همین اوقات خوشبختانه یا بدبختانه اینرا هم عرض کنم که کامیاسک در موقع امضای قرارداد یک روزی برای خودش قائل شده بود که چون شرایط را نمیدانست ۱۵ روز وقت گذاشته بود که اگر موافقت کردند ادارات مرکزی آنرا امضاء بکنند و الا لغوش بکنند در سر این موضوع هم گفتگوها بود تا بالاخره دولت از کامیاسک شنید که چون این قرار داد بنفع ما نیست نمیتوانیم امضاء کنیم و امضاء قبلی ما کآن لم یکن است این از یک طرف اسباب تا سفاک بود که اینکار انجام نشده ولی از طرف

دیگر در اثر آن هو و جنجال راضی بودند چون گفته بودند که این عمل صلاح نبوده است لاف این قرارداد کامیاس از بین رفت ولی باز گفتند که اینهم یک علتی داشته است خوب حالا بفرمایند و اما چکار باید کرد و تکلیف این دستگاه که میخواهد یک کاری بکنند چیست؟ اینجا است که جواب میدهند راه خراب شد جهنم چاره خراب شد جهنم اسفالت خراب شد جهنم جز این چه میشود کرد؟

ابوالحسن رضوی - هر چه مصلحت کار است شما باید بکنید.

اردلان - شما مسئولیت دارید هر چه مصلحت مملکت است باید انجام دهید

معاون وزارت راه (آقای سعیدی) -

دلیل این کاریست این باید برای یکدفعه در این مملکت رسیدگی شود باید یک محیطی و افکار عمومی ایجاد شود که مردم بآن احترام بگذارند خود این سبب جلوگیری سوء استفاده مأمورین خواهد بود ولی قبلاً باید افکار عمومی را تصفیه کرده باید تحت تأثیر هر چه راهی که بنافش لطمه خورده در خارج در خانه این و آن رفت حمله کرد گوش نکردند که ما برای مردم قدم شایسته ای برداریم در این سال گذشته دیدید که کوچکترین عمل مثبتی را نتوانستند با این کار انجام دهند هیچوقت دیده نشده که یک نفر که محکوم شد پسرش، نوه اش، نواده اش در صدد این بر بیاید که اعاده حیثیت بکند برای پدرش برای این که بافکار عمومی اهیمتی نمیدهند و احترام لازم را رعایت نمیکنند عرض میکنم خدمتتان اگر روی قضایات صحیحی باشد آن وقت مردم ترس و واهمه دارند و اینقدر مرتکب خلاف نمیشوند برای همین کار کامیاس با آقای ذوالفقاری گفته بودند که ما هر کیلو متری ۳۶ هزار تومان حق النظاره معین کرده ایم! ای کامیاس کس بعد که خودشان تشریف آوردند و دیدند پنج هزار تومان بیشتر نیست توجه میفرمائید که غرض تا چه اندازه این ها را جری کرده است که ۳۶ هزار تومان جلوه میدهند خوب آقای ذوالفقاری از آن کسی که این را بشما عرض کرده بود یک بازخواستی کردید که چرا برخلاف حقیقت چنین دروغهایی را گزارش دادند در پشت همین تریبون چقدر نسبت با افراد خدمتگذار این مملکت نسبتهای ناروایی داده شده که بعداً بطلان آن بهمه آقایان معلوم شد چقدر در پشت همین تریبون گفته شد یک روز باید این وضعیت خاتمه یابد که افکار عمومی تصفیه شود و مردم برآستی از افکار عمومی برآستند و بآن احترام بگذارند حالا در باره همین عمل اسفالتکاری عرض کنم چاره ای نیست جز اینکه یک اساس منظمی برای آن گذارده شود با آن جریان گذشته قیمت اسفالت را از هر کیلومتری ۲۵ هزار تومان در سال ۱۳۲۴ رسانیده اند بهشتاد هزار تومان برای جلوگیری از آن نمیشود جز اینکه یک نظارت خیلی دقیق در کارش بشود البته مقاطعه کاران هرگز نمیخواهند که چنین نظارتی بشود آنها میخواهند همان داستان راه قزوین و راه قم را که ملاحظه فرموده اید تکرار کنند ولی ما نخواهیم گذارد که این چنین کاری بشود و هم آن کسانی را که بجرم عقیده

سیاسی و یا بجرم کارهای بد از وزارتخانه طرد کرده ایم آنها پروند در هر محفلی بنشینند و هزار گونه ناروا با نسبت بدهند ما اهیمتی بآن نسبتها نمیدهیم و کار خودمان را خواهیم کرد در مورد داوطلبان نظارت و کمیانی هائی که برای اینکار پیشنهاد داده اند وزارت راه از خودش سلب مسئولیت کرده و همه پیشنهادهای واصنه را بدولت پیشنهاد کرد کسانیکه داوطلب این کار هستند اعم از داخلی یا خارجی و هر کدام را مطابق مصالح دیدند آنرا اقدام کنند ولی باز هم تکرار میکنم که عمل نظارت دولت وجب بوجوب مسلماً و دقیقاً باید انجام شود ما بدون آن نخواهیم توانست کاری بکنیم بنده صریحاً عرض کنم با ترتیبی که در راه قزوین در راه شیراز و در راه اصفهان شد بنده مخصوصاً حاضر نخواهم بود و لو هر قدر ملامت کنند باز هم بنده نخواهم کرد (نبوی صحیح است احسن) بقدم بنده شعر ناگفتن به از شمری که باشد نا درست بچه نازدن به از شش ماهه افکندن چنین با این ترتیب جز اینکه پول مملکت را نقله کنیم و وقتان را تلف نمائیم چه کرده ایم؟ اما راجع براه شیراز که فرمودید یک جریان خاصی دارد که محتاج نیست بنده با آقایان عرض کنم همه آقایان در جریان وارد هستند و همه آقایان بوزارت راه و ادارات راه تشریف آورده و دیده اند همین آقای دکتر مصباح زاده ، آقای منصف ، آقای ذوالفقاری نسبت بیولهای که خرج شده و نتایجی که گرفته شده واردند آقای دهقان هم در قسمت خلخال خودشان اطلاع دارند اما همینقدر عرض کنم که آن تصفیه ای که لازم است ما در دستگاه راه کرده آتھائی را که جز اخلاص و خرابکاری کاری از ایشان بر نیامد والان دلایل و براهین مسلمی پیدا شده که عمل سابوتاژ در کار راهها بوده و الان چون وقت نیست بعرض آقایان برسانم همینقدر عرض میکنم آن تصفیه ای که لازم بوده ما کرده ایم و دیگر اجازه نخواهیم داد کسابوتاژ بشود و مسئله راه آستارا که آقای قائم مقام الملک بخوبی واقفند و تاریخچه اش را مسبقاً از بهترین راههای کشور بوده و بعد بچه کیفیت دچار شده است و با درموضوع راه چالوس هم همینطور قصدی که داشتند آقا ما اینها را دیگر اجازه نخواهیم داد خاطر آقایان مسبقاً باشد در مورد یل فلیان ما دوباره اقدام کردیم و دو دفعه این کار را بنامقه گذاردیم دو تا مقاطعه کار پیدا شدند و حتی سیرده ای هم سپردند ولی بعد گویا چون شنیدند در آنجا امنیت نیست باین خیال از سیرده خودشان هم صرف نظر کردند بنده نمیگویم امنیت نیست آنها اینطور خیال میکردند بهمین جهت ما این را دو مرتبه در مناقصه گذاردیم ولی متأسفانه یک مقررات و موازینی هست که دست ما را بسته در این مناقصه اخیر مناقصه اصابت کرد بهمین کسی که آآن اسفالت شیراز را انجام میدهد و مقاطعه کار خوبی هم هست او برنده این کار شد ولی چون یک نفر بیشتر نبود از وزارت دارائی از نظر حفظ مقررات اجازه نداد و دومرتبه موضوع به مناقصه حضوری گذاشته شد یک شرکت دیگری که آآن مشغول کار است آن شرکت برنده شد با تخفیف صد هزار تومان یا صد و پنجاه هزار تومان ما در صدد هستیم که قرارداد را با او منعقد بکنیم که این کار را برود انجام دد البته بنده خودم تصدیق میکنم که چون کار اسفالتکاری شیراز خیلی

خوب انجام شده بود بهتر آن بود که همان شرکت واگذار شود ولی چون این شرکت برنده شد بآن واگذار شد ولی این را هم عرض کنم با نظارت بسیار دقیقی که میکنم با مؤسساتی که آآن داریم با تضمینات کافی که از مقاطعه کاران میگیریم دیگر جای اینکه کار را نیمه کاره بگذارند بنده گمان میکنم باقی نخواهد ماند و امسال این کار قطعاً خواهد شد برای اینکه مناقصه اش تمام شده شاید آآن که اینجا خدمت آقایان عرض میکنم اداره مربوطه اش مشغول هستند و راجع باسفالت هم مناقصه داده شده و شرط اولش کسانی که خواسته باشند بیایند وارد کار شوند این است که هر شرکتی برای اسفالتکاری و هر مقاطعه کاری اسباب و وسائل لازم را داشته باشد ولی تا تمام ماشین آلات را ارائه ندهد ممکن نیست که بپذیریم ولی همانهایی که تقاضایشان رد میشود میروند در خارج جار و جنجالی راه میاندازند ولی چاره ای نیست چه میتوانیم بکنیم اینجا اشاراتی راجع براه آذربایجان شد جناب آقای تقی زاده هم سؤالی فرموده بودند

رئیس - آقای سعیدی هر وقت آقای تقی زاده سؤالشان را کردند بعد جواب بدهید .

معاون وزارت راه - چون جناب آقای نخست وزیر ببنده فرموده بودند که جواب سؤالشان را هم عرض کنم

رئیس - خیر هر وقت ایشان سؤال کردند جواب بدهید .

سعیدی - آقای نورالدین امامی هم سؤال کرده بودند بعد از اینکه سؤال ایشان هم مطرح شد توضیحات کافی عرض خواهم کرد

یکی از نمایندگان - آقای راجع براه ممدان هم بفرمائید .

رئیس - بدون سؤال نمیشود ترتیب سؤال را دیگر بهم نزدیک .

سعیدی - اما راجع براه میاندوب یک قسمت از آنرا بمقاطعه کار داده ایم و مقاطعه کار هم مشغول انجام آن شده است و از همین اعتبار اخیرمان که آقایان مسبقاً یک میلیون تومان اعتبار داده ایم تا راه میاندوب تمام شود درخاتمه لایحه ای برای استخدام متخصصین خارجی تقدیم میگردد .

۳- تصویب طرح مربوط باعلیحضرت فقید

رئیس - بسیار خوب بکمیسیون مربوطه فرستاده میشود طرح آقایان نمایندگان راجع باعلیحضرت فقید مطرح است آقای سلطانی راجع باین طرحی که داده اید توضیحی اگر دارید بفرمائید .

سلطانی - بسمه تعالی ، بطوریکه همه میدانم انسان را خداوند طوری آفریده است که بهرحال و هر چیز و هر مکان بزودی انس میگیرد و معتاد میشود تا بعدیکه وضع و حال و مکان سابق بر آنرا بکلی از یاد میبرد و بهمین نظر گفته اند انفس عواده قعوده بالخیر و ورد زبان عامه است که بنی آدم بنی عادتست و بنا بر این اصل اگر بعضی از ما وضع فعلی مملکت را وضعی همیشه بیندازیم و تصور کنیم ماک و ملت همیشه بدین حال بوده جای ملامت و اعتراضی نیست (بعین اسفندیاری- آقای سلطانی بلند بفرمائید) تا آن اندازه که صدایم برسد عرض میکنم اگر نمیشود تشریف بیاورید جلوتر. برای تمثیل عرض میکنم

امروز نرخ ارزاق و اجناس مورد احتیاج را بمیزانی که مشهود است میدانیم و طوری بآن انس گرفته ایم که تصور میکنم همیشه بدین میزان بوده و فی النثل اگر پارچه متری بیست تومان ۱۹ تومان بشود آنرا نوعی از ارزانی میشاریم و یادمان نیاید که همین پارچه در بیست سال پیش متری پانزده یا بیست ریال بوده است این اشتباه فکری ناشی از انس و عادت در تمام شئون زندگی جاریست و بهمین سبب است که بعضی از ما نهایت علاقه ای که بدرستی عقاید و افکار و یای بندی بحق گوئی و حقیقت جوئی داریم ما خدمات گرانهای بزرگان گذشته و آثار عظیمی را که مترتب بآن بوده است یا فراموش میکنیم و یا آن قسم که بوده و هست تصور نمیکیم یعنی نمیتوانیم تصور کنیم زیرا با استفاده از آن خدمات و انتفاع از آن آثار عادت کرده و بقول عامه خو گرفته ایم و زمانی را که از آن آثار اثری مشهود نبوده نمیتوانیم بخاطر بیاوریم (صحیح است) برای جلوگیری از نتایج سوء این غفلت است که فن تاریخ یعنی مدون ساختن اوضاع نیک و بد هر عصر و زنده داشتن نام رجالی که در بوجود آوردن آن آثار عامل مهم بوده اند بوجود آمده و باز برای همین مقصود است که ملت های هوشمند و عاقبت اندیش وسایلی برای فراموش نشدن خدمات و اعمال رجال گذشته فراهم آورده اند تا فرزندان هر عصر بیاد بزرگان گذشته خود باشند و نه تنها خدمتگذاران بجامه بلکه بد کاران نسبت بجامه را هم فراموش نکنند و بیان اثری که این امر در تهنید اخلاق عامه و افزودن عده خدمتگذاران و کاستن شماره تبه کاران توضیح واضحات است و گمان نمیکم کسی منکر آن باشد ، امروز در کشوری زندگی میکنیم که دارای راه آهن و انواع کارخانه های صنعتی و مدارس ابتدائی متوسطه و عالی ، منظم و دانشگاهی آبرومند با استادان عالی مقام و کترهای در اروپا و امریکا تحصیل کرده و هر یک در فن خود متخصص و کتابخانه های بزرگ و موزه های متعدد و راههای تسطیح شده و بناهای خیر و مؤسسات عام المنفعه از بیمارستان و پرورشگاه ایام و دارای قوانینی که حفظ حقوق عامه را بطور تساوی ضامن است و بناها و عمارات باشکوه که شایسته و درخور کشوری تاریخی و ملتی عظیم الشأن میباشد و مؤسسات اقتصادی از قبیل بانکها و اطاقهای تجارت و شرکتهای مفید و نافع و بالاتر از همه دارای ارثی بناهای نظم و قدرت و تجهیزات کامل که برهبری و راهنمایی شاهنشاهی محبوب بزرگوار و تعلیمات رؤساء و صاحب منصبانی تحصیل کرده و وظیفه شناس حفظ و نگاهداری این کشور را با آثار و مؤسساتیکه مختصری از آنها یاد شده برعهده دارد میباشد بلی دارای اینها و بس آثار و مؤسسات آبرومند دیگر که احصا نمیتوان کرد میباشد و بحکم عادت و انسی که در مقدمه عرض شد تصور میکنم که مملکت ما همیشه بهمین حال و دارای همین آثار و مؤسسات بوده است و نه تنها جوانان بلکه مردان کامل و سالخورده نیز که سی سال پیش را خوب دیده و بخاطر دارند دچار همین اشتباه فکری یا تو هم ناشی از انس و عادت هستند و جای بحث و ملامت هم نیست اما اگر ساعتی فکر کنیم و برآستی سی سال قبل را همانطور که بوده است بخاطر آوریم مملکتی بنظر ما میرسد که سرتاسر را هرج و مرج و بی نظمی و فقر و فاقه فرا گرفته است از یکطرف

قشون بلشویک تا حدود قروین پیش آمده و مرکز را تهدید میکند و لشگری که دولت در برابر آنها دارد از گرسنگی و برهنگی و نرسیدن حقوق بفریاد آمده در حال طلبان و شورش است از طرف دیگر انگلیسها سیاهان بومی و هندی خود را در بیشتر نقاط کشور مستقر ساخته و برای سکناي آن ها کناره های از شهر هاشهر دیگر بنام شهرنوساخته اند در بعضی از نقاط مخصوصاً ولایات سرحدی و اماکن ایل نشین حکام خودسر و تقریباً نیمه مستقل بجران و مال مردم مسلط شده و آتش بیداد برافروخته اند متنفذین و ملانمایان و اعیان هر شهر همی بجز سرریجی و تخلف از قوانین مملکت و مقررات دولت ندارند و باین عمل ناپسندیده بر یکدیگر مباحات و بابیکدیگر رقابت میکنند در نهایت ضعف و عجز و مرعوب حزبهای خلق الساعه از قبیل حزب خنجر گذار و حزب آهن پوش دموکرات شرفی ، دموکرات غربی و تشکیلی و ضد تشکیلی و امثال آنها است و قدرت و نفوذ او نه تنها از چهار دیوار طهران تجاوز نمیکند بلکه در خود تهران و حتی در خود وزارت خانه ها اثری از آن دیده نمی شود طبقه رو شنفکر که تعزیه گردان سیاست روز بودند ارتباط با بیگانگان و بدخواهان کشور را ننگ عار نمیداند روزنامه ها هم از نشریات خود جز جلب نفع شخصی مقصود و منظوری ندارند و آنچه بخاطر هیچکس نمیکند وطن و خدا و دین و ایمان است از مدرسه و دانشگاه و کارخانه ها و دیگر مؤسسات که شرح دادیم اثری دیده نمیشود و راه آهن منحصر براه متضخ و رسوای شهری است و در قرن بیستم در پایتخت کشور و اکنون اسبی آتھم در نهایت کثافت و تنها در یک خط معین کار میکند و برای نمونه بدبختی و فلاکت دولت و ملت کافی است که برای مخارج حرکت والی آذربایجان بحمل مأموریت خود دولت مدتها بانتظار استقرائ مبلغی ناچیز مینشیند که سفرای بیگانه بیانکهای منسوب بخود اجازه پرداخت دهند . احکام صادر از دادگاهها در هیچیک از بلاد مجری و نافذ نیست و مختصر اینکه از آثار آبادی و عمران که امروز مبینیم اسمی رسمی مشهود نیست . قوانین موضوعه بکلی فراموش و کان لم یکن شده و حاصلی که از مشروطیت اسمی عاید ملت شده این است که حکومت مرکزی بکلی از میان رفته و طبقات عامه ملت زیر بار ظلم و تعدی و تجاوزات مشتی متنفذ جانسان بلب آمده و جز پناه بردن بخداوند چاره نمییافته و بزبان حال و قال از در گاه او درخواست میکنند که نجات دهنده نمئی توانا نظیر کورش کبیر و داریوش و شاه عباس و نادر شاه برساند تا این اساس نکتت و منڈل را زیر و زبر و بجای آن اساس نو که پایه اش بر نظم و امن باشد مستقر سازد . تیر آه مظلومان بهمن رسید و دعا و استغاثه آنها از طرف پروردگار اجابت یافت ، سر بازی توانا و پاکدل و بلند همت قدر دانگی برافراشت و زمام کشوری را که شیراز اش از هم گسخته بود در رکف کفایت گرفت و بسرعتی که در تاریخ کمتر نظیر دارد آن مملکت سی سال پیش را بصورتیکه امروز مبینیم و بحکم انس و عادت تصور میکنم که امر تازه و عجیبی نیست و همیشه چنین بوده است در آورد و بر تاریخ ایران صفتی روشن و تابناک که الی الابد بنام تحول عظیم اجتماعی پارناسان علمی و ادبی و صنعتی و اقتصادی ایران باقی خواهد بود علاوه کرد.

آقایان محترم از شما انصاف میخواهم و استدعا میکنم ۳۰ سال پیش را بنظر آورید و با امروز مقایسه کنید و متصفانه بفرمائید که آیا نباید مرد بزرگی که این تحول عظیم را بوجود آورده است از دل و جان ستایش کنیم؟ (صحیح است) و آیا رواست که بزرگی او متصرف نباشیم و او را بصفت و نعت کبیر و عظیم یاد نکنیم ممکن بود در حیات آن مرد بزرگ و عظیم الشان در این امر بسبب معلوم نبودن عاقبت تردید داشته باشیم اما بعد از آنکه آن مرد بزرگ دوره خدمت خود را بیابان رسانید (یا از بدبختیها بیابان رسانیدند) و دیدیم که بدخواهان کشور ما چگونه اسباب مهاجرت او را فراهم کردند و آن مرد بزرگ چگونه برای حفظ مملکت و ملت خود دوری از وطن و مرگ در غربت را اختیار کرد و حاضر نشد بنفع بدخواه و زبانی کشور سخنی گوید یا زیر بار سخنی برود .

آقایان ۷ سال است که رضا شاه کبیر از ایران رفته و چند سال است که دار فانی را وداع گفته و همه شما دیده اید و شاهدید که روز بروز آثار و نتایج حیات بخش خدمات او نمایان تر و ارادت و محبت عامه مردم نسبت باو بیشتر میشود . او بمملکت خدماتی کرد که هیچک از سرلسنه های پادشاهان ایران نکرده اند ، خدمات آنها منحصر بیک امن و نظم بود که برای تحکیم سلطنت و بقای سلسله خود برقرار میکردند اما اعلیحضرت رضا شاه کبیر در خدمات خود تحول و ترقی نسلهای آینده را در نظر گرفته بود و نه تنها مملکت را نظم و آرامش بی نظیر بخشید و مرمان عصر خود را بشاه راه ترقی و تعالی دلالت فرمود بلکه برای ترقی و تعالی نسلهای آینده اقداماتی اثر بخش از قبیل فرستادن جوانان برای تحصیل علم و هنر بخارج به پای دانشگاه تأسیس بانک ملی ، ایجاد راه آهن ، تسطیح طرق و شوارع ، متحدالشکل کردن مردم و رفع حجاب و برقرار ساختن نظام وظیفه تشویق جوانان بر ریاضت و ورزشهای بدنی و ایجاد قوانین بسیار نافع از قبیل قانون مدنی و بالاتر از همه الغاء کاپیتولاسیون که یگانه سد راه استقلال و حیات ملی ایران بود از آن مرد بزرگ بظهور رسید که برای شرح و بیان تأثیر هر یک در ترقی و تعالی نسلهای آینده کتابی مفصل میتوان نوشت در نتیجه این خدماتست که ملت ایران عموماً (صرف نظر از سیاست بافان بی مغز که در هر عصر و زمان هستند و برای خود نمائی وسیله ای جز منتهم ساختن یزرگان و خدام حقیقی مملکت ندارند) او را از جان و دل مستایند و هر روز که از زمان فقدان او میگذرد معبشان شدید تر و اعتراضات بزرگی مقام و علو شان اومحکمتر و راستتر میشود .

نظر باین حقایق بود که بنده در مقام ترجمه احساسات عامه ملت ایران بر آدمم و پیشنهاد تصمیم تقدیمی را تهیه و بر همکاران محترم خود عرضه داشتم و دیدم که ایشانهم باینهمه معنیه و در ترجم شدن از احساسات عموم شریکند و پیشنهاد بنده را که بر بروز به مقام محترم ریاست تقدیم شد با عقیده و ایمان تمام حسن استقبال و با شوق و محبتی حاکی از وطن پرستی امضاء فرمودند امیدوارم که مورد قبول عموم همکاران معظم بشود .

و اما اینکه یکی از همکاران محترم با اعتراف

بخدمت بزرگ اعلیحضرت رضا شاه کبیر معتقد بودند که این امر بعد سال بعد از آن مرد موکول شود ظاهر آن نظر باین داشتند که اشخاص بزرگ وقتی بخوبی شناخته میشوند که امتعان خود را تا آخرین لحظه صبر کرده باشند ما هم همین عقیده را داریم با این تفاوت که مهلت صد سال را فریادیم بلکه مضر میدانیم درست است که شخص بزرگ بعد از مرگش شناخته میشود اما این شناختن حق کسانست که زمان آن مرد بزرگ و زمان بعد از او بلکه زمان قبل از او را دیده باشند نه کسانی که صد سال بعد از او میمانند و به حکم انس و عادتیکه در مقدمه عرض کردم ذهن شان مستعد برای مقایسه این سه زمان نیست یا اینکه اتفاقاً بنوشته های بعضی سیاست بافان نهمت زن که سابقاً اشاره کردم بر میخورند و آنها را مطابق واقع می بینند و نا یلتون را ملت فرانسه پس از مرگش کبیر نامید ما نیز اعلیحضرت رضا شاه پهلوی را بوصف کبیر یاد میکنیم و بانتظار صد سال نمی نشینیم و از خدای ایران بقای سلطنت را در خاندان او و توفیق دودمان او را بر خدماتی نظیر خدمات او مسألت میکنیم بنا بر این مقدماتی که عرض کردم آنطوریکه همه میدانیم در عرض بیست سال اوضاع و اصول را بکلی تغییر داده و برای سیاستگزاری از یک چنین مردی بود که ما این طرح را تهیه کردیم و بدوستان عرضه داشتیم و همه از روی ایمان و از روی عقیده امضاء کردند باین جهت است که از پیشگاه مجلس شورای ملی استعفا میکنند که عموماً نسبت باین طرح پیشنهادی اظهار موافقت خودشان را با رأی موافق خود اعلام فرمایند (صحیح است - احسن است -)

رئیس - آقای حائری زاده

حائری زاده - ۳۵ - ۲۶ روز بیشتر باخر دورمه مجلس ۱۵ نماز است با این تعطیلاتی که در پیش است هفت - هشت - ده جلسه دیگر ما بتوانیم گرد هم جمع شویم و در مسائل مهم مملکتی بحث کنیم و لوائح خیلی مهم در دستور و جریان هست که مملکت احتیاج فوری و فوری بتصویب آن لوائح دارد یکی از آنها لایحه بودجه است که مهمترین کارهایی که مجلس عوام در دنیا دارد کار بودجه است و این هنوز آنجا خوابیده است یکی دیگر راجع بحق ملت ایران است بنام انتخابات که چندروز است مامشغولیم و این جریان است که ما تا ما میبینیم این طرح را من غیر تضييع وقت چیزی نمیتوانیم زیرا باصغیری را کبیر یا کبیری را صغیر گفتن تغییر وضع داده میشود (کشاورز صدر - تشویق خدمتگزاران است) اجازه بفرمائید قایل پهلوی رضا شاه یا رضا خان متعدد نداشته که یکی صغیر باشد تا دیگری را کبیر نامید قایل صغیره شاه عباس متعدد داشتند یکی خدمات بیشتری کرده است شاه عباس کبیر شده است دیگری کمتر کرده صغیر شده همین حالا در همسایگی ما فیصل دوم یعنی این فیصل فعلی است آن فیصل مرحوم بزرگتر است و پسرش که قاضی بود کشته شد این پسر کوچکش شاه شد این فیصل دوم فیصل کوچکی است ولی ما رضاشاه متعددی نداشته ایم تا بیایم بیکش را اینجا کبیر بنامیم اینچنین موضوعات یک چیزی نیست که ما بیایم اینجا در این مملکت با این تنگی وقت و کارهای زیادی که داریم روی آن بحث کنیم که این کبیر است یا صغیر در وقایعی که

دنیای امروزه مابین جنک اول و دوم بین المللی اتفاق افتاد حوادث زیادی دیدیم دیکتاتورها ، قلدرا و رؤسای جمهور زیادی در جریان آمدند و رفتند بعضی خودشان آمدند و بعضی را آوردند برخی خدماتی کردند و بعضی خدمت و خیانت با هم کردند تاریخ باید قضاوت کند نه فتوای ما در آخر مجلس که بصورت تملق بیشتر شباهت دارد تا بصورت قدردانی و قدرشناسی این حرف برای بچه گولزدن بد نیست ولی برای دیگران فایده ندارد و اساساً نتیجه ای ندارد این موضوع امثال هیتلر موسولینی اتانورک و دیگران در این فاصله دو جنک آمدند هر کدام در ملت و مملکت خودشان یک اعمالی داشتند، پرده های زشت و زبیا البته زیاد بوده است اگر مقصود از این طرح این بوده است که من بیایم پرده های زشت را اینجا بگویم و آنها برای خود شیرینی استفاده کنند بنده ذکر نمیکنم پرده های زشت خیلی است اشخاصیکه در مجلس کشته شده اند برای ضبط املاکشان زیاد هستند آقای برزین و آقای دکتر عبده دیروز آقای مکی تذکر دادند که اینها در محکمه حکم محکومیت رژیم گذشته را دادند اینها پرده های زشت و بیبازار داشته اند و مواویر آن بحث نمیشویم باز هم باید این قسمت را روشن کنیم فرض کنید نادر افشار در این مملکت یک کار حسابی کرد وقتی مرد ماده تاریخ خیلی بی روی او گذاشتند و گفتند نادر بزرگ تر و ولی روزگار کم کم او را معرفی کرد که نادر یک خدمات بزرگی باین مملکت کرده است و یک مرد بزرگی بوده است بعقیده بعضی نادر افشار جزو مفاخر این مملکت شمرده میشود بعقیده برخی دیگر هم ممکن است همان ماده تاریخ صدق بکنند این است که این کار با این عکار زیادی که مجلس دارد من این موضوع را یک چاپلوسی بیجائی میدانم یک کار بی ربط و بی اثری است که با این صغیر کبیر میشود و نه کبیر صغیر

رئیس - آقای نورالدین امامی

نورالدین امامی - تصور میکنم زیاد احتیاج بنما کرده و بحث در اطراف این طرحی که اغلب و بلکه تمام آقایان نمایندگان با آن موافقت نیست و تصور میشد که بدون صحبت موافق و مخالف این طرح بفاصله چند دقیقه بگذرد و مجلس دوریازدهم این نام نیک را از خودش باقی بگذارد آقای حائری زاده فرمودند که ۵ - ۶ روز بیشتر از وقت مجلس باقی نمانده برای چه ما این را انجام بدهیم و ما چه الزامی داریم این کار را بکنیم بعقیده بنده الزام داریم از خدمتگزاران تشویق بکنیم (صحیح است) الزام داریم قدر دانی بکنیم الزام داریم که در مدت ۲۰ سال کسی که تمام آثار تمدن ایران را زنده کرده و در این هفت ساله هم آنچه دست بدست دادند که آثار او را از بین ببرند و هنوز نتوانسته اند بحمدالله از او قدردانی و تشویق بکنیم (صحیح است) راه آهن از آثار مرحوم رضا شاه است تمام مؤسسه های کنونی از مرحوم رضا شاه است تمام این جوانهای تحصیل کرده فرهنگ ایران بهداشت ایران ، تمام زحمات و خدمات مرحوم رضا شاه است دانشگاه ما مال رضا شاه است فرهنگ ما مال رضا شاه است (بهادری - ایران امروز مال رضا شاه است) تمدن ایران و تحت جمشید ما عظمت ما در نتیجه زحمات رضا شاه است چرا فراموش کردید آقایان عدلیه و دادگستری که جناب آقای حائری زاده از آنها بیرون آمده اند همین عدلیه را آن مرحوم

بنا نهاد و چقدر مرحوم رضا شاه نسبت بقضات عدلیه علاقه بخیر میداد آقایان اگر هر روز که ما نسبت بخدمتگزاران تشویق بکنیم در آن روز مملکت پنج قدم جلوتر است یک کاری کنید که دوست و دشمن نخندند شما چرا میآید این صحبتها را میکنید در مقابل آن خدمات بزرگ رضا شاه مرد بزرگی بود ولی بشرح جاز الخطاست خود بیغیر اسلام میفرماید «انا بشر مثلکم» یعنی من بشرم مثل شما (فایده مقام الملک - خدا میگوید) (سلطان العلماء - خدا میگوید: قل انما انبأ بشر) درست منظورم این بود که بشر جاز الخطاست و ممکن است در مقابل بیست سال خدمت اشتباهاتی هم کرده باشد اما در مقابل آنچه خدمت ، آنچه جانفشانی ، این ایجاد ارتش باین عظمت که همه باسفران رشید خود تنظیم میکنیم ، اسرانی از قبیل سپهبد رزم آرا ، شاه بخیتی که شب و روز در بیوتاهای آذربایجان برای آسایش مردم میکوشد ، همه اینها تربیت شده دست مرحوم رضا شاه است آقا باید تشویق کرد، قدردانی کرد تا بعد ما هم بتوانند یک چنین فرزندان تربیت کرده و بمملکت تحویل دهند (صحیح است - احسن است)

رئیس - آقای مکی

مکی - میگویند وقتی که یعقوب لیث صفار در حال احتضار بود وصیت کرد (یکی از نمایندگان - کی آقا؟) عرض کردم وقتی که یعقوب لیث صفار در حال نزاع و بستر مرگ بود وصیت کرد که بعد از او بر سنک قبرش بنویسند : **تلك آثارنا تدل علينا فانظروا بعدنا الى الانار** یا ان آثارنا تدل علينا یعنی بسترستی که بعد از ما آثار ما شهادت میدهد ، گواهی میدهد بر اعمالی که ما کرده ایم و پس از ما با آثار ما نگاه کنید شاه عباس کبیر که امروز دنیا با لقب کبیر داده است یکی از سلاطین فوق العاده سفاک و خونریز این مملکت بود تاریخ سفاکیهای او را با خطوط درشتی ضبط کرده است بقدری این مرد سفاک بود (صغوی - خدماتش را هم ضبط کرده است) اجازه بفرمائید بقدری این مرد سفاک بود که از فرزندش شش ماهه خود نگذشت و اولاد ۶ ماهه خودش را هم کشت ولی در قبال این سفاکیها و خونریزیها هزاران کاروانسرا ها و طرق شوسه و مدرسه ها و دارالعلمها ساخت و جهان گشائیهائی هم کرد و از دانشمندان و هنرمندان تشویق نمود که پس از یک صد سال که از مرگ او گذشت اعمال زشت او کم کم محو شد و کارهای خوب او کم کم رو آمد و امروز شما بهر کجائی که بروید در ایران نگاه کنید آثاری از کاروانسراهای سنگی و جاده های شاه عباسی و مدارسی که او ساخته و تشویقی که از هنرهای زیبا مانند موزائیک و میناتور و کاشی کارهای اصفهان و غیره نموده و پهلای عظیمی که بنا کرده خواهید دید و اینها بواسطه تشویق دوران سلطنت شاه عباس کبیر بوده است که بواسطه عظمت این کارها و فتوحات او کم کم تاریخ و مردم اعمال زشت او و سفاکیهای او را فراموش کردند و امروز دنیا و مورخین دنیا با لقب گراند (Grand) یعنی کبیر باومیدند پس این یک لقبی نبوده است که در عصر سلسله خودش با لقب کبیری داده باشند همه آقایان میدانند که نادر شاه افشار در اواخر سلطنت خودش خیلی سفاکی کرد و بسیار خونریزی نمود ولی در قبال این خونریزیها و این سفاکیها فتوحات بسیار عظیم

و خدمات بسیار درخشانی باین مملکت کرد که یکی از آثار فتوحات او همین جواهرات گرانبهای سلطنتی امروز است و آثاری است که از او در موزه سلطنتی باقی مانده و موجب افتخار ایران و ایرانیان امروز است و خلاصه ایران را از چنگال آن هرج ومرج و یکدسته افغانه نجات داد و ایران بزرگی را بوجود آورد ولی کار نادر شاه افشار یک عیب داشت که چون باصول دیکتاتوری بود بعضی اینکه او را کشتند مملکت متلاشی شد و آنچه فتوحات بی نتیجه ماند و دیکتاتوری همیشه درد دنیا این نتیجه را میدهد بعضی اینکه همان کسی که در رأس قرار گرفته از بین می رود بصورت هرج ومرج در میآید البته در رأس سلسله اشخاصی شایسته و باهوش قرار گرفته اند هیچکس نمیتواند انکار بکند که شاه اسمعیل اول یک جوان با طفل ۱۴ ساله بیش نبود این شخص دارای نبوغ و عظمت فکری و استعداد خارق العاده ای بوده یک جوان ۱۴ ساله قیام میکند و ایران را از چنگال هرج ومرج نجات میدهد این جوان دارای نبوغ و عظمت فکری بوده رضاشاه سر سلسله پهلوی را هم هر کس بخواد انکار کند که دارای نبوغ نبوده است کاملاً اشتباه میکند او دارای نبوغ و دارای یک فطانت و یک هوش زیادی بوده است و این خاصه تمام سر سلسله های سلاطین است که در ایران قبل از اسلام و یا بعد از اسلام سلطنت کرده اند و هر کس بخواد بر این انصاف بیامید بعقیده بنده دنیا و تاریخ این بی انصافی را قبول نمیکند که بگویند رضا شاه آدم باهوشی نبود یا رضاشاه نابغه و با استعداد نبود - او مرد با هوش و با استعدادی بود ولی مشتی اشخاص ناباب و جمعی متعلق دور او را گرفتند و از یک چنین هوش و استعداد نگذاشتند ملت ایران آنطوریکه میبایست استفاده کند و کار را بجائی رساندند که مهر او را از دل مردم بیرون کردند (صغوی - بیرون نکردند آقا) (دهقان - تبلیغ خارجی را هم در نظر داشته باشید) بنده خواهش میکنم آقایان هر چه بعد از من میخوانند بگویند تشریف بیاورند اینجا بگویند ولی حالا اجازه بفرمائید که بنده عرضم را بکنم (ببین اسفندیاری - اگر آقای رئیس اجازه بدهند) قطعاً آقای رئیس اجازه میفرماید کارهایی را که خوب بوده اینهم گفته شود جانشینان و آیندگان از زندگی رضا شاه درس عبرتی بگیرند و کارهای خوب او را که متأسفانه کمتر دیگر در این دوره شده است از وی بیرونی بکنند و از کارهای بد او احتراز نمایند - البته رضا شاه با تأسیس دانشگاه تهران بعقیده من یک خدمت فوق العاده بزرگی کرد و قدم بزرگی در راه ترقی و تعالی این مملکت برداشت اعزاز محصلین بارویا یکی دیگر از خدمات بزرگ او است در هر روز از ملت سلطنت او آقایان اگر توجه کنند میدانند یک کار مهمی شده است (یکی از نمایندگان - اینکه خیلی واضح است) اجازه بفرمائید خواهش میکنم بعد شاه فرمایشی دارید تشریف بیاورید اینجا بفرمائید ...

رئیس - آقای مکی

و امروز شما می بینید تصویب نامه ای که هیئت دولتها صادر میکنند چه جور ۵ هزار لیره ۸ هزار لیره ۶۰ هزار لیره خرج مسافرت فلان میکند رضا شاه ارز مملکت را دینار دینار جمع کرد و این کارخانجات را که امروز باین وضع فلاکت آوری افتاده است و دنیا باید بعد از من قضاوت کند که من پادشاه کوچکی بوده ام یا نه اینست که بعقیده بنده در دنیا عنوان اینکه از طرف مجلس شورای ملی لقب کبیر باو داده شود این هیچ مورد و ضرورتی ندارد ممکن است آقایان به اینبه اینکه در زمان سلاطین بزرگ ساخته شده مراجعه بفرمایند میبینند که در رأس آن ابنه یا کاشی و با خط خیلی خوب و درشت عناوین زیادی بآن سلاطین داده اند از قبیل در عهد سلطنت اعلیحضرت قدر قدرت قوی شوکت جبهه افغان و فلان و هزاران تملق و القاب دیگر گفته اند که سر مسجدها و ابنه کاشی هایش هست ولی اعمالیکه دلیل عظمت آن پادشاه باشد نبوده است و اگر پادشاهی چنین ابنه ای را نداشته دلیل بر کوچکی او نیز نبوده است چیزیکه دلیل بر عظمت و قدرت یک سلطان میشود اعمال و فتوحات او است که بعد از ۱۵۰ سال دوست سال ۳۰۰ سال تاریخ در آن باره قضاوت میکنند وقتیکه حب و بغض از بین رفته و اعمال خوب کم کم نمودار میشود و آنوقت روی هم رفته میگویند فلان پادشاه وجودش برای یک ملت مفید بوده یا وجودش بحال یک ملتی مضر بوده است این عنوانی که آقایان پیشنهاد کرده اند ، این هیچ اشکالی ندارد که آنرا روی طلای سفید بکنند و ببرند آنجا بگذارند ولی اینکه الماس زینت دهند و ببرند آنجا بگذارند ولی اینکه مجلس شورای ملی این را بیاید یک چنین عنوانی را بدهد مجلس شورای ملی مگر جامعه مورخین دنیاست یا متخصص تاریخ است که تمام وقایع زندگی را ثبت کرده باشند و تمام بدیهای او را هم ذکر کرده باشند بعد مجموعه اش را در یک شاهین و ترازوی فوق العاده حساس گذارند باشند و بگویند ما سنجیدیم و مجموعه کارهای خوب او بر کارهای بد او میچرخد خیر اینطور نیست لقب کبیر را خارجیا و مستشرقینی که میآیند قضاوت میکنند و بآنها میدهند که اینک در دوره اسکندر یک کسی لقب کبیر باو نداد یا داریوش کبیر یا شاه عباس کبیر در دوره خودشان بآنها کبیر نگفته اند خیر کارهای آنها بعداً مورد قضاوت قرار گرفته و دنیا بآنها در اثر فتوحات و جنگها لقب کبیر داده و عظمت کارهای آنها آنها را کبیر کرده است - بعلاوه این تصمیم از طرف مجلس شورای ملی ایران بنده خیال میکنم و از نظر خارجیا هم مستخرفه باشد که مجلس شورای ملی بشنید و قیام و قعود کنند و بگویند کبیر بوده یا نبوده این تاریخ باید قضاوت کند و دنیا باید قضاوت کند صد سال که گذشت ۱۵۰ که گذشت باید تصدیق کرد که قضاوت مورخین آن عصر هر چه باشد صحیح است و قضاوت امروز هم من گمان میکنم هر چه باشد درست نیست و این شتابزدگی است و عجله و بنده خیال میکنم روح رضا شاهم از این شتابزدگی بیجا بیزار باشد برای اینکه کارهای بزرگ او را کوچک میکند و بدیهایش را بزرگ و نمودار میسازد بنده تصور میکنم اگر دقت شود بکارهای خوب رضا شاه خود آقایان میدانند یک دینار ارزی که از مملکت صادر میشد اهمیت میدادند و اینک داشت اینهمه بود و موازیک وارد این کشور شود تمام حسابها را تا آخرین دینار داشت

رئیس - آقای حائری زاده

و امروز شما می بینید تصویب نامه ای که هیئت دولتها صادر میکنند چه جور ۵ هزار لیره ۸ هزار لیره ۶۰ هزار لیره خرج مسافرت فلان میکند رضا شاه ارز مملکت را دینار دینار جمع کرد و این کارخانجات را که امروز باین وضع فلاکت آوری افتاده است و دنیا باید بعد از من قضاوت کند که من پادشاه کوچکی بوده ام یا نه اینست که بعقیده بنده در دنیا عنوان اینکه از طرف مجلس شورای ملی لقب کبیر باو داده شود این هیچ مورد و ضرورتی ندارد ممکن است آقایان به اینبه اینکه در زمان سلاطین بزرگ ساخته شده مراجعه بفرمایند میبینند که در رأس آن ابنه یا کاشی و با خط خیلی خوب و درشت عناوین زیادی بآن سلاطین داده اند از قبیل در عهد سلطنت اعلیحضرت قدر قدرت قوی شوکت جبهه افغان و فلان و هزاران تملق و القاب دیگر گفته اند که سر مسجدها و ابنه کاشی هایش هست ولی اعمالیکه دلیل عظمت آن پادشاه باشد نبوده است و اگر پادشاهی چنین ابنه ای را نداشته دلیل بر کوچکی او نیز نبوده است چیزیکه دلیل بر عظمت و قدرت یک سلطان میشود اعمال و فتوحات او است که بعد از ۱۵۰ سال دوست سال ۳۰۰ سال تاریخ در آن باره قضاوت میکنند وقتیکه حب و بغض از بین رفته و اعمال خوب کم کم نمودار میشود و آنوقت روی هم رفته میگویند فلان پادشاه وجودش برای یک ملت مفید بوده یا وجودش بحال یک ملتی مضر بوده است این عنوانی که آقایان پیشنهاد کرده اند ، این هیچ اشکالی ندارد که آنرا روی طلای سفید بکنند و ببرند آنجا بگذارند ولی اینکه الماس زینت دهند و ببرند آنجا بگذارند ولی اینکه مجلس شورای ملی این را بیاید یک چنین عنوانی را بدهد مجلس شورای ملی مگر جامعه مورخین دنیاست یا متخصص تاریخ است که تمام وقایع زندگی را ثبت کرده باشند و تمام بدیهای او را هم ذکر کرده باشند بعد مجموعه اش را در یک شاهین و ترازوی فوق العاده حساس گذارند باشند و بگویند ما سنجیدیم و مجموعه کارهای خوب او بر کارهای بد او میچرخد خیر اینطور نیست لقب کبیر را خارجیا و مستشرقینی که میآیند قضاوت میکنند و بآنها میدهند که اینک در دوره اسکندر یک کسی لقب کبیر باو نداد یا داریوش کبیر یا شاه عباس کبیر در دوره خودشان بآنها کبیر نگفته اند خیر کارهای آنها بعداً مورد قضاوت قرار گرفته و دنیا بآنها در اثر فتوحات و جنگها لقب کبیر داده و عظمت کارهای آنها آنها را کبیر کرده است - بعلاوه این تصمیم از طرف مجلس شورای ملی ایران بنده خیال میکنم و از نظر خارجیا هم مستخرفه باشد که مجلس شورای ملی بشنید و قیام و قعود کنند و بگویند کبیر بوده یا نبوده این تاریخ باید قضاوت کند و دنیا باید قضاوت کند صد سال که گذشت ۱۵۰ که گذشت باید تصدیق کرد که قضاوت مورخین آن عصر هر چه باشد صحیح است و قضاوت امروز هم من گمان میکنم هر چه باشد درست نیست و این شتابزدگی است و عجله و بنده خیال میکنم روح رضا شاهم از این شتابزدگی بیجا بیزار باشد برای اینکه کارهای بزرگ او را کوچک میکند و بدیهایش را بزرگ و نمودار میسازد بنده تصور میکنم اگر دقت شود بکارهای خوب رضا شاه خود آقایان میدانند یک دینار ارزی که از مملکت صادر میشد اهمیت میدادند و اینک داشت اینهمه بود و موازیک وارد این کشور شود تمام حسابها را تا آخرین دینار داشت

رئیس - آقای حائری زاده

در اطراف این موضوع مذاکره شده است فقط يك نكته ای بنده عرض آقایان میرسانم که آقایان دیگر با بنده طلب اشاره نکرده اند و آن موضوع این است که در مقابل خدمات یا در مقابل خیانت تعظیم بآن خادم و تعقیب آن خائن تأثیر زیادی در وجه دیگران میکند اگر ما يك خائنی تحقیر و یا نسبت بخادمی تعظیم رواداشتم مردم عموماً که مادی نیستند نسبت باین معنویات بیشتر ترتیب اثر میدهند در این مملکت در نتیجه تصویب همین قانون ممکن است اشخاص فداکاری پیدا شوند که همه چیز خودشان را در راه مملکت بگذارند (صحیح است) يك نكته بسیار حساس دیگری هم که رفتای دیگر بآن اشاره نکردند این بود که آقایان بقدر کافی متذکر شدند که اعلیحضرت فقید در اصلاحات کشاورزی و خدمات اقتصادی ...

رئیس - آقای کشاورز صدر در باره کفایت مذاکرات بفرمائید

کشاورز صدر - چشم ، چشم ، چشم يك نكته کوچکی را بنده متذکر ميشوم و آن بسیار برای وضع ما و توجه آقایان مؤثر است این است که فراموش نفرمائید آقایان که پیش از اعلیحضرت فقید خارجیا برای عدم انقاع کابینتولاسیون بر ما حکومت میکردند و آن کسی که آمد حکومت خارجی را از روی سرما برداشت و ما را بنام معنی مستقل کرد این مرحوم رضا شاه فقید بود آقایان میدانند که آخرین لفظی که مقرر و وضع طوری شد که او برود از همه افراد وطنپرستی اش بیشتر بود و روی همه چیز پا گذاشت و مقاومت کرد ، و او برای مملکت ایران رفت (صحیح است) اینست که بنده پیش از این توضیح ندادم و استدعا میکنم که آقایان رأی بدهند بکفایت مذاکره تا این تعظیم نسبت بر مرحوم رضا شاه که خدمت بایران کرده بشود.

رئیس - آقای بیدین مخالفید ؟ بفرمائید

یمین اسفندیاری - اجازه میخوام از آقای رئیس و آقایان نمایندگان که يك چند دقیقه ای هم اجازه بفرمائید .

رئیس - نه آقای راجع بهمان کفایت مذاکرات بفرمائید .

یمین اسفندیاری - خیلی خوب راجع بهمان کفایت مذاکرات عرضی دارم . اولاً این پیشنهادی که آقای سلطانی وعده از نمایندگان تقدیم مجلس کردند این فقط منحصر بخودشان نبود و بوقوع هم تقدیم کردند زیرا که این پیشنهاد مربوط باشخص باسواد بود اشخاص با سوادى که در سایه سلطنت اعلیحضرت فقید در این مملکت توانسته اند خدمت بکنند کسانی بودند در موقعی که با اروپا روانه شدند در دفعه اول بنده هم افتخار سرپرستی آنها را داشته ام اشخاصی بودند که در این شهر دبستان و دبیرستان و دانشکده نداشتند و رضا شاه پهلوی بود که از وجود او و از اثر اقدامات او این تشکیلات فرهنگی در این مملکت پیدا شد . اگر بخواهیم در اطراف رضا شاه صحبت کنیم مطلب زیاد است بنده چون دو مطلب را از خود آن مرد شنیدم و از خود آن پادشاه بگوش خود شنیدم این نقل قول نیست ، یکسوی فرمود که تو میروی ما زنده مان با تمام

افراد فامیل من با قدرت رفتار کن و با تمام مردم با عدالت آن حرفی است که از رضا شاه پهلوی شنیدم اگر شاه عباس کبیر را بخواهیم اسم ببریم که قریب چهل سال خدمت کرد در این مملکت ولی در عین حال هم همانطور بیکه خودتان میدانید شاه عباس کبیر از افرادی و از پادشاهانی بوده است که بدست خودش هم قتل میکرده است برای مصالح کشور . ما کاری بآن نداریم سیاست است و سلطنت است و کشورداری و شاه عباس در آن موقع هر تصمیمی را اتخاذ میکرد و فرار بود آن تصمیم اجرا شود از مورد بحث ما خارج است همینطور بیکه گفتید افرادی که خدمتگذار بوده اند بکشور باید تشویق شوند تا در آتیه هم نظیر آنها پیدا بشود در اسفهان میرفتم قریب مرحوم پسر بوداغانس میآمد گفتم ببینید این پل صدسال است باقی مانده حرف غریبی زد که این پل را تمام آتیه ای که ساخته اند از شاه تا آن عملی که اینجا خدمت کرده است تمام مقصودشان خدمت بوده است باین جهت آن پل باقی مانده است . رضاشاه پهلوی همانطور بیکه آقای مکی گفتند ، آقای حائری زاده گفتند و بعضی از صحبتهای شان هم بوقوع است و باید گفته شود اشخاصی بودند که منحرفشان کردند و باسم خودشان استفاده هائی میکردند و از اسم آن مرحوم سوء استفاده میکردند برای اینکه بتوانند جیب خودشان را پر بکنند اینست که بنده استدعا میکنم که باین پیشنهاد رأی داده شود .

رئیس - رأی گرفته میشود بکفایت مذاکرات آقایانیکه با کفایت مذاکرات موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد . پیشنهادی از آقای اردلان رسیده است که قرائت میشود .

(شرح زیر قرائت شد)

در طرح تقدیمی پیشنهاد اصلاحی زیر را تقدیم میکنم ، بجای کلمه کبیر کلمه بزرگ نوشته شود

رئیس - در اصل موضوع صحبت بفرمائید .

اردلان - بنده فقط دو کلمه توضیح عرض میکنم ، شاهنشاه ایرانی است ، مملکت هم ایرانست و زبان هم پارسی است بعقیده بنده اینهم اگر پارسی باشد بهتر است .

سلطانی - آن معنی کبیرا نمیدهد .

رئیس - آقای رفیع مخالفید ؟ بفرمائید .

رفیع - آقای اردلان اگر توجه بفرمائید معنای کبیر تنها بزرگ نیست این عنوان را که ملت میدهد با اعلیحضرت فقید برای اینست که دنیای اسلام بفهمد . این کلمه کبیر را همه ملل اسلامی میفهمند کلمه بزرگ را نمیدانند . کلمه کبیر را میدانند .

رئیس - پس رأی بگیری آقای اردلان ؟

اردلان - نه خیر پس گرفتیم .

رئیس - پیشنهاد دیگری قرائت میشود .

(شرح زیر قرائت شد)

پیشنهاد میکنم طرح تقدیمی شرح زیر اصلاح شود ، تصویب مجلس شورای ملی از لحاظ ابراز حقیقتی ملت ایران در برابر خدمات بی نظیر اعلیحضرت شاهنشاه فقید و تجلیل از تحول عظیمی که آن اعلیحضرت در کلیه شئون مملکت بوجود آورده اند و فصل جدیدی در دوران مجدوعظمت تاریخی ایران باز کرده اند تصویب مینماید الی آخر ...

رئیس - آقای دهقان .

دهقان - بنده افتخار میکنم که اولین ایرانی

بودم که در موقعی که تبلیغات خارجی بر علیه وطن پرست ترین مرد این مملکت یعنی رضاشاه پهلوی سراسر این مملکت را فرا گرفته بود از حق آن مرد بنام يك ایرانی دفاع کردم (صحیح است) تا کم کم که امروز بر همه افراد ایرانی مشهود شده است که رضا شاه بزرگترین فرد خدمتگذار این مملکت بوده است (صحیح است) از این جهت میخواستم عرض کنم که رضاشاه قطعاً بزرگتر از زمان و مکان خودش بود . حالا یواش یواش هر چه عقب میرویم يك دفعه در یکی از مقالات هم عرض کرده بودم که رضا شاه را میتوان بیک کوهی تشبیه کرد که يك سر مجسمه می ساخته باشند که آدم پایش که ایستاده است درست چشم و گوش و ابروی آن مجسمه را نمی بیند ولی هر چه عقب تر و دورتر می رود این مجسمه و عظمت آن در برابر آدم بهتر مشهود میگردد آدم میفهمد که رضاشاه چه بوده است و چه خدماتی باین مملکت کرده است البته آقایان در چه باید بگویند در این مورد گفتند و گمان میکنم این پیشنهاد آقای سلطانی که قرار بود در مجلس مؤسسان مطرح شود و در آنجا بجهانی مطرح نشد و اینجا مطرح شد عقیده هم نمایندگان (صحیح است) و نظر ملت ایران است که امروز بنام ملت ایران از دهن ما بیرون می آید و همان طور هم که گفتند باید از خدمتگذاران ملت تشویق کرد تا مردم برای خدمتگذاری تشویق شوند و همانطور که میدانید این پیشنهادی که بنده کردم چون لایحه فعلی پیشنهادی آقایان تصویب میشود و در يك لوحه طلا حک میشود و در آرامگاه شاهنشاه فقید برای همیشه باقی میماند ، بنابراین باید جامع نظر آقایان باشد . تصویب که آقایان نمایندگان پیشنهاد کردند و آنجا حک میشود که مجلس شورای ملی بیاس حقیقتی ملت ایران تصویب میکند ، در صورتیکه باید گفت که حقیقتی ملت ایران از چی؟ (سلطانی - تحولات) باید ذکر شود آن خدمت که ملت ایران بیاس چه خدمات این مرد حقیقتی میکند و الان موقع اینست در آن لوحه ای که ملت ایران بیاس خدماتش در مقبره اش نصب میکند ذکر شود . اینست که بنده چند جمله که شهنشاه از خدمات آن مرد است در این تصویب ذکر کردم ، دیگر بستم برای آقایانست ، بنده عقیده ام اینست که قسمتی از خدمات آن مرحوم در این تصویب که در آرامگاه آن مرحوم گذاشته میشود ، ذکر گردد که چه خدماتی کرده است .

رئیس - آقای شریعت زاده .

شریعت زاده - پیشنهادی که از طرف عده ای از نمایندگان شنیده در حقیقت پیشنهاد قضاوت است یکی از فرزندان تاریخی ایران که موجب تحولات عظیم در مملکت شده است ، اگر شخصاً بامن مشورت میشد وضوح این مطلب بدرجائی بود که لزوم نداشت که پیشنهاد شود ولی حالا که شد مجلس شورای ملی باید اجازه بدهد که توضیحات کافی و منطقی که نمایندگان هم نشان میدهند که ضرورت داشت اجازه داده شود در این باب بیشتر صحبت بشود ، زیرا بعلم شدت لزوم عده ای برخلاف نظامنامه بعنوان بیان دلائل کفایت مذاکرات راجع باصل مطلب صحبت شده است و آن کسی هم که بعنوان مخالف با کفایت مذاکرات صحبت کرد باز در اصل موضوع توضیح داد و سکوت

مجلس نشان میدهد که این پیشنهاد کفایت مذاکرات مورد نداشته است (صحیح است) .

رئیس - کسی دیگر اجازه نخواسته بود ، خود شما هم خارج از موضوع صحبت نکنید حالا همین راهم خودتان رعایت بفرمائید .

شریعت زاده - بنابراین اظهار مقدماتی بنده در حکم اظهار نظامنامه می راجع بتخلف از نظامنامه بود اما راجع باین پیشنهاد . این پیشنهادی که شده است بنظر بنده هیچ نوع تصریحی لازم ندارد زیرا کلمات مندرجه در آن با مطالعه و با دقت تدوین شده که اجمالاً نشان میدهد که این قدر دانی ناشی از چه علتی است و از حیث جنبه ادبی هم آن پیشنهاد قبلی مساعدتر است . باین مناسبت بنده معتقد هستم هیچ نوع اصلاحی لازم نیست و همان طرح اول جامع است و بهمان رأی گرفته شود .

رئیس - استرداد میکنید یارای بگیریم ؟

دهقان - پس گرفتیم .

رئیس - رأی میگیریم بماده واحده ...

رضوی شیرازی - بنده اظهار دارم ، يك پیشنهاد اصلاحی داده ام .

بعضی از نمایندگان - نمیشود آقای اعلام رأی شده است .

رئیس - بفرمائید آقای رضوی .

عده ای از نمایندگان - پیشنهاد قرائت کنید .

رضوی - موضوع پیشنهاد بنده اینست که کلمه بیاس که در سطر اول نوشته شده است بکلمه بنام تبدیل شود ، بنده در عرف زبان فارسی اینطور میفهمم که کلمه بیاس حقیقتی معنی ندارد بنا بر این بیاس حقیقتی در زبان فارسی بی معنی میشود از این جهت بنده تصور میکنم که اگر مجلس که خودش را مظهر ملت ایران قرار میدهد بنویسد بنام قدر شناسی ملت ایران این لقب را اعطا میکند کلمه مناسبی شده و اصلاح مناسبی خواهد شد .

یمین اسفندیاری - چطور است آقای رضوی .

رئیس - آقای ملک در این قسمت بنام بیاس توضیحی دارید ؟

ملک مدنی - همانطوری که آقای شریعت

زاده در اینجا بیان کردند طرحی که برای تصویب تقدیم مجلس شده است با مذاکره با اغلب آقایان تهیه شده و بنده خیال میکنم که جناب آقای رضوی هم موافقت بفرمائید همانطور که تهیه شده و اغلب آقایان امضاء کرده اند تصویب شود زیرا بیاس هم معنی میدهد و تغییر و اصلاح عبارت تأثیری ندارد . میخوام عرض کنم که کارها و خدمات بزرگ شاهنشاه فقید بهترین عنوان و لقبی است برای او منتهی مجلس شورای ملی بنام ملت ایران از این خدمتگذار مہین میخواد قدر دانی کرده باشد و این آثار نتیجه افکار آن مرد است که در هر گوشه کشور باقی مانده بلاوه این همه دانشندان و دکترا و فضلائی که ما امروز داریم آثار افکار شاهنشاه فقید است که همه هم خودشان میدانند بنا بر این بنظر بنده کلمه فارسی است و ضرورت ندارد که اصلاح شود استرداد بفرمائید .

رئیس - رأی میگیریم باین اصلاح آقایانی که موافقت قیام بفرمائید (جمعی برخاستند) مورد توجه نشد . رأی گرفته میشود بهمان طرح بعنوان تصویب ، آقایانی که با این تصویب مجلس شورای ملی موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد .

۴- طرح بودجه مجلس

رئیس - دستور امروز بنا به قانون انتخابات است ماده ۶ ولی هم آقای وزیر کشور تشریف ندارند و هم برای تغییر دستور مجلس امضای ۳۰ نفر پیشنهادی رسیده است که بودجه مجلس مطرح شود قرائت میشود (شرح زیر قرائت شد)

رایست محترم مجلس شورای ملی بموجب ماده ۸۰ آیین نامه داخلی مجلس شورای ملی نظر بلزوم تصویب بعضی از اعتبارات بودجه مجلس شورای ملی و مواد مربوطه آن اینجانبان پیشنهاد مینمائیم که بودجه ۱۳۲۸ مجلس شورای ملی جزو دستور گذاشته شده و مطرح گردد .

دکتر معظمی - مخالفم

رئیس - آقای ملک مدنی مخالفید ؟

ملک مدنی - نه خیر موافقم .

رئیس - آقای دکتر معظمی مخالفید ؟ بفرمائید

دکتر معظمی - بنده بدو جهت باین طرح مخالفم یکی برای اینکه تکلیف قانون انتخابات معین نشده است بعضی از اشخاص هستند که معتقدند بایستی نقیاً یا اثباتاً راجع باین موضوع مجلس شورای ملی تصویب بگیرد . یکی دیگر صلاح نیست ما بودجه مملکتی یعنی الان تکلیف پرداخت حقوق مستخدمین را تعیین نکنیم و بودجه مجلس را مطرح کنیم .

رئیس - باید علاوه بر این ۳۰ نفری که پیشنهاد میکنند از مجلس رأی گرفت .

دکتر عبده - آقای وزیر دارائی توضیحی دارند .

رئیس - راجع به این موضوع ؟

وزیر دارائی - خیر راجع بیرنامه بود .

رئیس - بعد از تصویب قانون انتخابات ولی حالا که سی نفر پیشنهاد کردند ، باید مطرح شود

وزیر دارائی - دستور مجلس تصویب شده بود که لایحه سازمان و بعد بودجه مطرح شود .

رئیس - چون میخواستیم رأی بگیریم آقایانی که بیرونند مطابق آیین نامه بهشان ابلاغ شده و نیامده اند مشمول جریمه خواهند بود ، چون دو مرتبه اطلاع داده شده (عده ای از نمایندگان - آمدند) مهلتا مشمول جریمه خواهند شد ، نمیشود که اینجا نشست و منتظر آقایان شد .

فولادوند - عده کافی است قربان .

رئیس - آقایانی که با این پیشنهاد که با امضای سی نفر رسیده است موافقت که بودجه مجلس مطرح شود قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد . بودجه مجلس مطرح است ، آقای کشاورز صدر مخالفید ؟

کشاورز صدر - بنده موافقم .

رئیس - آقای دکتر عبده .

دکتر عبده - بنده با اساس بودجه مجلس مخالفتی ندارم البته این یکی از موضوعاتی است که باید در مجلس مطرح بشود ولی يك موضوعات مهمتری داشتیم که با اعتقاد بنده حق این بود که مجلس تکلیف

آن موضوعات را تعیین میکرد بند بودجه مجلس میرداخت یکی از موضوعاتی که چندین روز است در اطرائش مذاکره میکنم و ذهن آقایان کما بیش حاضر است برای تصمیم قطعی همین لایحه انتخابات است بعد از آنکه چندین روز مخالف و موافق در اطراف این موضوع مهم و اساسی صحبت میکنند و عقاید مخالف و موافق شنیده میشود ذهن آقایان مهیاست برای اینکه تصمیم بگیرند ، اثباتاً و یا نقیاً بیکوقت مبینم که يك طرحی با امضای عده ای از آقایان نمایندگان تقدیم میشود و این موضوع را دفن میکنند برای ابد و يك موضوع دیگر را که من خیال نمیکنم از لحاظ اهمیت با اندازه لایحه انتخابات باشد مطرح میکنند بلاوجه مطلب دیگر که قابل توجه است این است که تصمیاتی که مجلس میگیرد باید يك هم آهنگی داشته باشد همین جلسه گذشته همین مجلس تصویب گرفت که بلافاصله بعد از قانون انتخابات بنا بر پیشنهاد آقای گلشانیان وزیر دارائی اول ماده واحده مربوط به برنامه مطرح بشود بعد هم بودجه عمومی کشور . (در اینموقع يك ساعت بظهر آقای رئیس صندلی ریاست را ترک کردند و آقای ایلیخان نایب رئیس بجای ایشان قرار گرفتند.)

نایب رئیس - آقای دکتر عبده توجه بفرمائید که بایستی در کلیات صحبت شود مجلس رأی داده که بودجه مجلس مطرح شود فرمایشاتیکه آقای مفرمائید مربوط نیست .

دکتر عبده - ... بنده راجع بکلیات هیچ عرضی ندارم ولی این طریقه ای که بعضی از آقایان اتخاذ فرموده اند بنظر من يك عمل غیر مستقیم برای دفن کردن قانون انتخابات است و این عمل از لحاظ مصلحت مملکت درست نیست .

رئیس - آقای مخبر .

مخبر (آقای اردلان) - بنده با اینکه خودم مخبر کمیسیون محاسبات هستم باین لایحه رأی ندارم برای اینکه معتقد بودم که اول لایحه انتخابات مطرح بشود ولی اکثریت مجلس رأی داد باینکه امروز بودجه مجلس در دستور قرار بگیرد و مطرح شود بنا بر این ماهم تابع رأی اکثریت مجلس هستم مخالفی که نماینده محترم آقای دکتر عبده فرمودند با اصل موضوع نبود حالا که آقایان رأی داده اند باینکه بودجه مجلس مطرح شود نیم ساعت بودجه مجلس را تصویب بفرمائید بعد انشاء الله در اولین فرصت قانون انتخابات را هم مطرح میکنم .

نایب رئیس - آقای ملک مدنی موافقت ؟

ملک مدنی - بله .

نایب رئیس - بفرمائید .

ملک مدنی - آقای دکتر عبده با اینکه قبل از اینکه بمجلس تشریف بیاورند خیلی با منطق و خیلی با مقررات سر و کار داشتند . نمیدانم چطور شده از وقتی که تشریف آورده اند بمجلس يك قدری فکرشان را تغییر داده اند (دکتر عبده - مجالست قربان مجالست) با اینکه ایشان نماینده تحصیل کرده و دانشمند ما هستند توجه ندارند باینکه همیشه مجلس میتواند دستور خودش مطابق آیین نامه اینکه دارد عوض کند (صحیح است) اولاً آقای وزیر کشور مادرشان مرحومه شده است و چون ایشان وزیر مشول لایحه هستند موضوع هم بطوریکه خودتان فرمودید اهمیت دارد و باید

خوب در اطرافش بحث بشود و نظر وزیر مربوطه هم معلوم بشود باین جهت نمایندگان گفتندحالا که اینطور است فعلا بودجه مجلس که خیلی اهمیت دارد مطرح شود بنده هم باالصراحه اینجا عرض میکنم هیچکاری از کار مجلس شورای ملی مقدمتر نیست مجلس شورای ملی مظهر اراده ملت ایران است همیشه هم دیده شده است بودجه مجلس مقدم بر بودجه مملکتی بوده و در چهارده دوره قانونگذاری اگر مراجعہ فرمائید همیشه بودجه مجلس از بودجه دولت زودتر تصویب شده این یک تشریفات بوده و سرمونی بوده که اجرا و انجام میشده حالا هم ما کاری نداشتیم اگر قبلا آقای وزیر دارائی تشریف آورده بودند تقاضا میکردند که آن لایحه راجع به برنامه هفت ساله مطرح شود بنده خودم هم از اشخاصی بودم که بآن موافق بودم برای اینکه آن زیاد بحث و صحبتی نداشت یک ماده واحده بود و زود تصویب میشدولی حالا ۳۰ نفر از آقایان نمایندگان تقاضا کرده اند که بودجه مجلس جزء دستور قرار گیرد و مطرح شود اینهم زیاد بحث و گفتگو ندارد برای اینکه ادارات مجلس کار و وظایف خودشان را بخوبی همیشه انجام داده اند و یک بودجه مدونی است و با بودجه سال گذشته خیلی فرق ندارد بنده خواهم میکنم که آقایان موافقت فرمایند حالا که جزء دستور قرار گرفته زود تر تصویب بشود و از جلسه آینده هم همان قانون انتخابات که مورد علاقه جنابعالی و سایر آقایان نمایندگان است مورد بحث قرار گیرد .

نایب رئیس - پیشنهادی برای کفایت مذاکرات رسیده قرائت میشود .

(پیشنهاد آقای فولادوند بشرح زیر قرائت شد)
پیشنهاد کفایت مذاکرات میکنم .
نایب رئیس - آقای فولادوند توضیح فرمائید .

فولادوند - بودجه مجلس یک بودجه ایست منظم بدون کم و زیاد آقایان هم همیشه دیده اند . و عبارتست از حقوق آقایان نمایندگان و حقوق کارگران چاپخانه و حقوق اعضاء اداری و اینجا یک چیزی اضافه و کسر نمیشود بنده خیال میکنم مذاکرات کافی است (صحیح است) .

نایب رئیس - آقای امیر تیمور مخالفید؟
فرمائید .

امیر تیمور - البته بودجه مجلس همانطوریکه گفته شد همیشه قبل از بودجه دولت مورد توجه مجلس قرار میگرفته و البته حالا هم باید تصویب بشود بنده از این جهت مخالفتی ندارم خاصه اینکه آقایان کارپردازان محترم هم اظهار نظر در لزوم سرعت تصویب آن میکنند موضوعی که بنده میخواستم تذکر بدهم مسئله چاپ صورت مذاکرات ادوار گذشته مجلس بود که بر حسب تصمیم دوره چهاردهم مجلس مقرر شد که اداره کار پردازان مجلس در طبع صورت مذاکرات ادوار گذشته بدون تأمل اقدام بکنند آنچه که بنده اطلاع دارم یکی دو دوره بیشتر از طبع خارج نشده و بقیه ادوار را بنده اندم چهطور شد و حالا هم اگر در فراموشی بماند باز ما نمیدانیم در چه موقعی به این مقصود لباس عمل میپوشاند خواهش میکنم آقایان کارپردازان یک وعده قطعی

بدهند که این دفته یک توضیحی داده بشود که این صورت مذاکرات مشروح حتماً طبع بشود .
نایب رئیس - آقای امینی کاربرد از توضیح بدهید .

امینی - بنده فقط از نظر روشن شدن ذهن آقای امیر تیمور عرض میکنم این قضیه در هیئت رئیسه مطرح شد و برای اینکه کارمند جدید برای استنساخ این صورت مذاکرات استخدام نشود قرار شد هر وقت که کارمندان مجلس فراغتی حاصل کردند این کار را بکنند علت طول کشیدن این کار همین است البته اجرا خواهد شد .

نایب رئیس - رأی میگیریم بکفایت مذاکرات آقایانی که مذاکرات را کافی میدانند قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد رأی میگیریم بورد در شور مواد آقایانی که موافقت قیام کنند (عده زیادی قیام نمودند) تصویب شد ماده اول مطرح است .

(ماده اول بشرح زیر قرائت شد)
قانون بودجه سال ۱۳۲۸ مجلس شورای ملی .
ماده اول - برای مقرر و هزینه ۱۲ ماهه سال ۱۳۲۸ مجلس شورای ملی مبلغ سی و دو میلیون و نهصد و یازده هزار و یکصد و هفتاد و هشت ریال (۱۷۸۹۱۱۲۸۰۰۰) مطابق فقرات یک تا پنج ضمیمه اعتبار بکارپردازی مجلس داده میشود .

تبصره - بکارپردازی مجلس اجازه داده میشود کمک هزینه مربوط به مجلس شورای ملی و اداره چاپخانه مجلس و اداره روزنامه رسمی کشور را تا آخر سال ۱۳۲۸ از محل درآمد عمومی کشور از وزارت دارائی دریافت دارد .

نایب رئیس - آقای امیر تیمور .
امیر تیمور - آقای امینی کاربرد از محترم فرمودند که صورت مذاکرات ادوار مجلس گذشته را اینطور تصویب گرفته و قرار گذارده اند که در ساعات بیکاری و ایام فراغت بعضی از کارمندان مجلس با کنویس بکنند و برای طبع فوری آماده بشود خواستم بایشان عرض کنم که اگر باین تصمیم خواهند کار کنند شاید این عمل ۲۰ سال دیگر هم تمام نشود یکمده زیادی ما کارمند در اداره روزنامه رسمی داریم عرض میکنم که اداره روزنامه یک بودجه هنگفتی هم دارد و دارای عده زیادی کارمند است خوب از آنجا ده یا نوزده نفر را معین کنید که علیالوأم یا کنویس کنند و صورت مذاکرات را برای طبع حاضر کنند نمیکنم بدون تأخیر وبدون تحمل اینکار را انجام بدهند و اگر بخواهند بگویند ساعات بیکاری کارمندان مجلس باید اینکار را انجام بدهند شاید ده سال دیگر اینکار طول بکشد بهتر است چند نفر از کارمندان اداره روزنامه را معین کنند بگویند یا کنویس کنند و بنده زودتر چاپ بشود .

نایب رئیس - آقای امینی کاربرد از محترم فرمودند که صورت مذاکرات ادوار مجلس گذشته را اینطور تصویب گرفته و قرار گذارده اند که در ساعات بیکاری و ایام فراغت بعضی از کارمندان مجلس با کنویس بکنند و برای طبع فوری آماده بشود خواستم بایشان عرض کنم که اگر باین تصمیم خواهند کار کنند شاید این عمل ۲۰ سال دیگر هم تمام نشود یکمده زیادی ما کارمند در اداره روزنامه رسمی داریم عرض میکنم که اداره روزنامه یک بودجه هنگفتی هم دارد و دارای عده زیادی کارمند است خوب از آنجا ده یا نوزده نفر را معین کنید که علیالوأم یا کنویس کنند و صورت مذاکرات را برای طبع حاضر کنند نمیکنم بدون تأخیر وبدون تحمل اینکار را انجام بدهند و اگر بخواهند بگویند ساعات بیکاری کارمندان مجلس باید اینکار را انجام بدهند شاید ده سال دیگر اینکار طول بکشد بهتر است چند نفر از کارمندان اداره روزنامه را معین کنند بگویند یا کنویس کنند و بنده زودتر چاپ بشود .

نایب رئیس - آقای امیر تیمور مخالفید؟
فرمائید .

امیر تیمور - البته بودجه مجلس همانطوریکه گفته شد همیشه قبل از بودجه دولت مورد توجه مجلس قرار میگرفته و البته حالا هم باید تصویب بشود بنده از این جهت مخالفتی ندارم خاصه اینکه آقایان کارپردازان محترم هم اظهار نظر در لزوم سرعت تصویب آن میکنند موضوعی که بنده میخواستم تذکر بدهم مسئله چاپ صورت مذاکرات ادوار گذشته مجلس بود که بر حسب تصمیم دوره چهاردهم مجلس مقرر شد که اداره کار پردازان مجلس در طبع صورت مذاکرات ادوار گذشته بدون تأمل اقدام بکنند آنچه که بنده اطلاع دارم یکی دو دوره بیشتر از طبع خارج نشده و بقیه ادوار را بنده اندم چهطور شد و حالا هم اگر در فراموشی بماند باز ما نمیدانیم در چه موقعی به این مقصود لباس عمل میپوشاند خواهش میکنم آقایان کارپردازان یک وعده قطعی

نایب رئیس - آقای امیر تیمور مخالفید؟
فرمائید .

امیر تیمور - البته بودجه مجلس همانطوریکه گفته شد همیشه قبل از بودجه دولت مورد توجه مجلس قرار میگرفته و البته حالا هم باید تصویب بشود بنده از این جهت مخالفتی ندارم خاصه اینکه آقایان کارپردازان محترم هم اظهار نظر در لزوم سرعت تصویب آن میکنند موضوعی که بنده میخواستم تذکر بدهم مسئله چاپ صورت مذاکرات ادوار گذشته مجلس بود که بر حسب تصمیم دوره چهاردهم مجلس مقرر شد که اداره کار پردازان مجلس در طبع صورت مذاکرات ادوار گذشته بدون تأمل اقدام بکنند آنچه که بنده اطلاع دارم یکی دو دوره بیشتر از طبع خارج نشده و بقیه ادوار را بنده اندم چهطور شد و حالا هم اگر در فراموشی بماند باز ما نمیدانیم در چه موقعی به این مقصود لباس عمل میپوشاند خواهش میکنم آقایان کارپردازان یک وعده قطعی

نایب رئیس - آقای امیر تیمور مخالفید؟
فرمائید .
امیر تیمور - البته بودجه مجلس همانطوریکه گفته شد همیشه قبل از بودجه دولت مورد توجه مجلس قرار میگرفته و البته حالا هم باید تصویب بشود بنده از این جهت مخالفتی ندارم خاصه اینکه آقایان کارپردازان محترم هم اظهار نظر در لزوم سرعت تصویب آن میکنند موضوعی که بنده میخواستم تذکر بدهم مسئله چاپ صورت مذاکرات ادوار گذشته مجلس بود که بر حسب تصمیم دوره چهاردهم مجلس مقرر شد که اداره کار پردازان مجلس در طبع صورت مذاکرات ادوار گذشته بدون تأمل اقدام بکنند آنچه که بنده اطلاع دارم یکی دو دوره بیشتر از طبع خارج نشده و بقیه ادوار را بنده اندم چهطور شد و حالا هم اگر در فراموشی بماند باز ما نمیدانیم در چه موقعی به این مقصود لباس عمل میپوشاند خواهش میکنم آقایان کارپردازان یک وعده قطعی

خواهش میکنم که بکنند از آقایان کار پردازان محترم توضیح بدهند تبصره ای که پیشنهاد شد و تصویب شد این کار ساختمان و تأسیس بیمارستان بکجا رسیده است .

نایب رئیس - آقای امینی کاربرد از توضیح فرمائید .

امینی - آنچه که آقای امیر تیمور فرمودند راجع طبع مذاکرات ادوار گذشته مجلس البته نظر ایشان تأمین خواهد شد در مورد بیمارستان هم که آقای ملک مدنی فرمودند که البته خیلی مفید بود برای مجلس از محل جرائم باید بودجه آن تأمین بشود چون محل جرائم بیش از هفتاد هزار تومان نبوده لذا هیئت رئیسه تصمیم گرفت که در مانگا فعلی را تا حدی تکمیل کند و همانطوریکه اطلاع دارید تا حدی هم تکمیل شده و حالا داروخانه ای دارند و طبیب مجربی استخدام شده گرچه مطابق آئین نامه جدید کلیه جرائم مخصوص کتابخانه خواهد بود ولی قرار بر این شده که صدی پنجاه از برای جرائم کتابخانه تخصیص داده بشود و اضافه آن برای بیمارستان مجلس تخصیص داده شود .

نایب رئیس - آقایان تشریف بیاورند برای رأی رأی میگیریم بماده اول با تبصره آقایانیکه موافقت قیام فرمائید (عده زیادی قیام نمودند) تصویب شد ماده دوم قرائت میشود (بشرح زیر قرائت شد)

ماده دوم - برای حقوق وهزینه ۱۲ ماهه سال ۱۳۲۸ اداره چاپخانه مجلس مبلغ ده میلیون و شصده سی و پنج هزار و دویست ریال (۱۰۰۶۳۰۰۰۰) مطابق فقرات ۲ و ۱ ضمیمه اعتبار بکارپردازی مجلس داده میشود .

تبصره - بکارپردازی مجلس اجازه داده میشود کمک هزینه مربوط به مجلس شورای ملی و اداره چاپخانه مجلس و اداره روزنامه رسمی کشور را تا آخر سال ۱۳۲۸ از محل درآمد عمومی کشور از وزارت دارائی دریافت دارد .

نایب رئیس - آقای امیر تیمور مخالفید؟
فرمائید .
امیر تیمور - آقای امینی کاربرد از محترم فرمودند که صورت مذاکرات ادوار مجلس گذشته را اینطور تصویب گرفته و قرار گذارده اند که در ساعات بیکاری و ایام فراغت بعضی از کارمندان مجلس با کنویس بکنند و برای طبع فوری آماده بشود خواستم بایشان عرض کنم که اگر باین تصمیم خواهند کار کنند شاید این عمل ۲۰ سال دیگر هم تمام نشود یکمده زیادی ما کارمند در اداره روزنامه رسمی داریم عرض میکنم که اداره روزنامه یک بودجه هنگفتی هم دارد و دارای عده زیادی کارمند است خوب از آنجا ده یا نوزده نفر را معین کنید که علیالوأم یا کنویس کنند و صورت مذاکرات را برای طبع حاضر کنند نمیکنم بدون تأخیر وبدون تحمل اینکار را انجام بدهند و اگر بخواهند بگویند ساعات بیکاری کارمندان مجلس باید اینکار را انجام بدهند شاید ده سال دیگر اینکار طول بکشد بهتر است چند نفر از کارمندان اداره روزنامه را معین کنند بگویند یا کنویس کنند و بنده زودتر چاپ بشود .

نایب رئیس - آقای امیر تیمور مخالفید؟
فرمائید .

امیر تیمور - البته بودجه مجلس همانطوریکه گفته شد همیشه قبل از بودجه دولت مورد توجه مجلس قرار میگرفته و البته حالا هم باید تصویب بشود بنده از این جهت مخالفتی ندارم خاصه اینکه آقایان کارپردازان محترم هم اظهار نظر در لزوم سرعت تصویب آن میکنند موضوعی که بنده میخواستم تذکر بدهم مسئله چاپ صورت مذاکرات ادوار گذشته مجلس بود که بر حسب تصمیم دوره چهاردهم مجلس مقرر شد که اداره کار پردازان مجلس در طبع صورت مذاکرات ادوار گذشته بدون تأمل اقدام بکنند آنچه که بنده اطلاع دارم یکی دو دوره بیشتر از طبع خارج نشده و بقیه ادوار را بنده اندم چهطور شد و حالا هم اگر در فراموشی بماند باز ما نمیدانیم در چه موقعی به این مقصود لباس عمل میپوشاند خواهش میکنم آقایان کارپردازان یک وعده قطعی

نایب رئیس - آقای امیر تیمور مخالفید؟
فرمائید .

امیر تیمور - البته بودجه مجلس همانطوریکه گفته شد همیشه قبل از بودجه دولت مورد توجه مجلس قرار میگرفته و البته حالا هم باید تصویب بشود بنده از این جهت مخالفتی ندارم خاصه اینکه آقایان کارپردازان محترم هم اظهار نظر در لزوم سرعت تصویب آن میکنند موضوعی که بنده میخواستم تذکر بدهم مسئله چاپ صورت مذاکرات ادوار گذشته مجلس بود که بر حسب تصمیم دوره چهاردهم مجلس مقرر شد که اداره کار پردازان مجلس در طبع صورت مذاکرات ادوار گذشته بدون تأمل اقدام بکنند آنچه که بنده اطلاع دارم یکی دو دوره بیشتر از طبع خارج نشده و بقیه ادوار را بنده اندم چهطور شد و حالا هم اگر در فراموشی بماند باز ما نمیدانیم در چه موقعی به این مقصود لباس عمل میپوشاند خواهش میکنم آقایان کارپردازان یک وعده قطعی

نایب رئیس - آقای امیر تیمور مخالفید؟
فرمائید .
امیر تیمور - البته بودجه مجلس همانطوریکه گفته شد همیشه قبل از بودجه دولت مورد توجه مجلس قرار میگرفته و البته حالا هم باید تصویب بشود بنده از این جهت مخالفتی ندارم خاصه اینکه آقایان کارپردازان محترم هم اظهار نظر در لزوم سرعت تصویب آن میکنند موضوعی که بنده میخواستم تذکر بدهم مسئله چاپ صورت مذاکرات ادوار گذشته مجلس بود که بر حسب تصمیم دوره چهاردهم مجلس مقرر شد که اداره کار پردازان مجلس در طبع صورت مذاکرات ادوار گذشته بدون تأمل اقدام بکنند آنچه که بنده اطلاع دارم یکی دو دوره بیشتر از طبع خارج نشده و بقیه ادوار را بنده اندم چهطور شد و حالا هم اگر در فراموشی بماند باز ما نمیدانیم در چه موقعی به این مقصود لباس عمل میپوشاند خواهش میکنم آقایان کارپردازان یک وعده قطعی

در کاغذ بهتری طبع و نشر بشود نمیکنم آقایان کارپردازان باین موضوع هم توجه فرمایند حالا که ما بودجه ای میدیم طبعش هم فشنک و خوب باشد.

نایب رئیس - آقای امیر تیمور مخالفید؟
فرمائید .

امیر تیمور - آقایان تشریف بیاورند برای رأی رأی میگیریم بماده اول با تبصره آقایانیکه موافقت قیام فرمائید (عده زیادی قیام نمودند) تصویب شد ماده دوم قرائت میشود (بشرح زیر قرائت شد)

پیشنهاد میکنم قسمت سوم از ماده سوم قانون بودجه سال ۱۳۲۶ مجلس شورای ملی حذف و بجای آن بشرح زیر پیشنهاد میشود .

۳ - آگهی های وزارتخانه ها و بنگاه های دولتی و شهرداریها و کلیه مؤسساتی که سرمایه دولت اداره میشود باید در روزنامه های کثیرالانتشاری که در این تاریخ اقل یک سال منظمآ منتشر شده باشد درج شود .

نایب رئیس - آقای کشاورز صدر .
کشاورز صدر - بنظر بنده در بودجه سابق که مورد تصویب مجلس قرار گرفت یک ظلم فاحشی بر جرائم شد عموم آقایان تصدیق میکنند که بایستی مطبوعات و جراید خوب خودمان را تقویت بکنیم مشروطیت بدون مطبوعات نمیشود البته در ضمن مطبوعات قبل از تصویب قانون جلوگیری از مطبوعات یک گله هائی بود ولی خوشبختانه بعد از تصویب آن قانون مشاهده کردیم که جرائم خارج از حدود عفت و مسائل که مفید بحال کشور است انحرافی پیدا نکردند این است که یکی از مسائلی که کمک میکند و جرائم را جبران مینماید و خوشبختانه آقایان تصدیق فرمایند که حالا دیگر آن روزنامه هائی که کلاسی میگردند و پول میگردند از این دور و آن دور دیگر منتشر نمیشود و حالا باید باین جرائم حقا و انصافا کمک کرد و آن ماده را تغییر داد و اجازه داد بدولت که بجرائم کثیرالانتشار که لا اقل یکسال مرتبآ و منظمآ انتشار پیدا کرده است و آنها را بعدآ بخوانند روزنامه انتشار بدهند آگهی داده شود و آقای وزیر دارائی دستور فرمایند که این کمک بمطبوعات بشود و ما که از مطبوعات استفاده میکنیم مطبوعات خوب را هم تقویت بکنیم .

نایب رئیس - آقای امیر تیمور مخالفید؟
فرمائید .

امیر تیمور - آقایان تشریف بیاورند برای رأی رأی میگیریم بماده اول با تبصره آقایانیکه موافقت قیام فرمائید (عده زیادی قیام نمودند) تصویب شد ماده دوم قرائت میشود (بشرح زیر قرائت شد)

پیشنهاد میکنم قسمت سوم از ماده سوم قانون بودجه سال ۱۳۲۶ مجلس شورای ملی حذف و بجای آن بشرح زیر پیشنهاد میشود .

۳ - آگهی های وزارتخانه ها و بنگاه های دولتی و شهرداریها و کلیه مؤسساتی که سرمایه دولت اداره میشود باید در روزنامه های کثیرالانتشاری که در این تاریخ اقل یک سال منظمآ منتشر شده باشد درج شود .

نایب رئیس - آقای امیر تیمور مخالفید؟
فرمائید .

امیر تیمور - آقایان تشریف بیاورند برای رأی رأی میگیریم بماده اول با تبصره آقایانیکه موافقت قیام فرمائید (عده زیادی قیام نمودند) تصویب شد ماده دوم قرائت میشود (بشرح زیر قرائت شد)

پیشنهاد میکنم قسمت سوم از ماده سوم قانون بودجه سال ۱۳۲۶ مجلس شورای ملی حذف و بجای آن بشرح زیر پیشنهاد میشود .

اعلاناتی از طرف دولت بشود در روزنامه رسمی کشور که مورد توجه اشخاص واقع نشود بنابراین در روزنامه های دیگر هم درج شود این عملی نخواهد بود که در سال هفتصد هزار تومان بروزنامه رسمی بدهد و هفتصد هزار تومان هم بروزنامه های دیگر چون این مبلغ مؤثر در بودجه عمومی خواهد بود ضمناً پیشنهاد خرج استواین قسمت را آقایان توجه فرمایند برای دولت فرقی ندارد که بروزنامه رسمی بدهد یا بروزنامه های دیگری خلاصه وزارت دارائی دوجا پول نمیتواند بدهد .

نایب رئیس - آقای دکتر مظنی مخالفید؟
فرمائید .

دکتر مظنی - عرض کنم منظور از مخالفت بنده این است که آنچه قرار شد در روزنامه درج شود در آن موقع منظور این نبود که اعلان بسیار جراید داده نشود منظور این بود که یک نسخه از اعلانات دولت همیشه در یک سند رسمی در یک روزنامه رسمی درج بشود ولی مانعی نبود که یک نسخه دیگر از اعلانات را یکی از روز نامه های کثیرالانتشار بدهند که همین دوجوب از بین برود یکی اینکه مردم بتوانند اعلانات را بخوانند وهم اینکه بتوانند آن را کنترل کنند که مبادا تباہی در کار باشد پس بنا بر این مخالفتی که بنده کردم روی این اصل بود و الا بنده مخالفتی نندادم که اعلان بجراعه داده بشود ولی حتماً یک نسخه اش باید در روزنامه رسمی چاپ شود و یک نسخه دیگر را هم بروزنامه های دیگر بدهند که آنها هم کاملاً محروم نشده باشند برای اینکه محروم کردن آنها هم واقعاً خوب نیست چون روزنامه های دیگر با پول اعلانات اداره میشود ولی در هر صورت یک نسخه باید حتماً در روزنامه رسمی باشد یک نسخه دیگر بسیار روزنامه ها داده شود دیگر بنده عرضی ندارم .

نایب رئیس - رأی گرفته میشود پیشنهاد آقای کشاورز صدر آقایانی که موافقت قیام کنند (جمعی برخاستند) تصویب شد پیشنهاد دیگری قرائت میشود

(پیشنهاد آقای دکتر عبده بشرح زیر قرائت شد)

آگهی های مربوط بمناقصه ها و مزایده ها و همچنین آگهی های مربوط بمداد گسترده کتبقرارات قانونی باید در روزنامه کثیرالانتشار منتشر شود در روزنامه های کثیرالانتشار منتشر شود

نایب رئیس - آقای دکتر عبده .

دکتر عبده - بنده این پیشنهاد را کردم برای اینکه خیال میکنم اگر ما بطور کلی حکم این تقضی غرض خواهد بود (صحیح است) و مسلماً اگر ما نظر داشته باشیم که بیولت کمک کرده باشیم از این راه نه تنها کمک نمیکیم بلکه ضرر هم بیولت میزنیم مثلاً در قسمت مزایده ها و مناقصه ها منظور از آگهی مزایده و مناقصه این است که اشخاص ذینفع از آن اطلاع یابند و در آن مناقصه یا مزایده شرکت کنند آقایان تصدیق دارند که مجله رسمی راهمه نمیخوانند (مکی - تازه غلط هم چاپ میشود) در هر صورت مجله رسمی طوری نیست که جلب نظر اشخاص ذینفع را بکنند ملاحظه بکنید یک مجله رسمی ۲۴-۲۵ صفحه است یکتصویر مذاکرات

نایب رئیس - آقای امیر تیمور مخالفید؟
فرمائید .

امیر تیمور - بنده مخالفم .
عامری - بنده اخطار نظامنامه ای دارم .
نایب رئیس - مطابق چه ماده ای ؟
عامری - عرض کنم که ماده ۳ مطرح است .

راجع بحقوق وهزینه ۱۲ ماهه اداره روزنامه رسمی کشور مبلغ سه میلیون وسصد و پنجاه هزار وسصد و بیست ریال اعتبار داده میشود آقایانی که در این ماده صحبت میکنند باید بگویند که این اعتبار یک است یا زیاد است ما رفته ایم روی حکم غیابی که اگر حکم غیابی صادر شود این حکم حق اشخاص ذینفع را از بین میرد میخوام عرض کنم که این چه ربطی بموضوع دارد .

نایب رئیس - اخطار آقا وارد است و بنده هم چند دفته تذکر دارم که از موضوع خارج نشوید و حالا هم جداً جلوگیری خواهم کرد . آقای امیر تیمور فرمائید .

مجلس است و چند تا آگهی هم در تمام آن کم شده است و اینطور نیست که توجه اشخاص را جلب بکند و نتیجه این شده است که اشخاص معینی در مناقصه ها و مزایده ها شرکت میکنند و آنطوریکه باید و شاید حقوق دولت تأمین نمیشود بنده خیال میکنم از لحاظ حفظ مصالح عمومی دولت باید کاری کرد که کلیه اشخاص ذینفع از مفاد آگهیهای مزایده و مناقصه مسبوق بشوند و این نظر تأمین نمیشود مگر اینکه آگهی های مزایده و مناقصه در روزنامه های کثیرالانتشار که در دسترس مردم است منتشر بشود ، اما در قسمت آگهی های دادگستری ملاحظه فرمائید اغلب آگهی هائی که میشود منبوی بر حصر و روات یا احضار یا جلب متهمین ، این قبیل آگهیها برای این است که اشخاص ذینفع از مفادش مستحض بشوند و در موقع معین بدادگاه بیایند و در موقع معین بحکم دادگاه که غیاباً صادر شده اعتراض کنند و غالباً این قبیل اشخاص با روزنامه رسمی سرو کار ندارند نتیجه این میشود که حکم قطعی صادر میشود و اشخاصی جلب میشوند بدوایر قضائی و از مفاد این احضار و علت جلب استحضار پیدا نمیکند حکم صادر میشود ، حکم معکوه قطعی میشود در اینصورت ما حقش را از او سلب میکنیم بدون اینکه واقعاً از مفاد آگهی احضار و جلب استحضار پیدا کرده باشد و نتیجه این عمل ما که میخواستیم پول برسانیم یک دستگاه دولتی این میشود که حقوق مردم تضییع خواهد شد و بنظر من یک میلیون تومان هم شاید در قبال ارزش حقوق یک آدم که ممکن است در اثر عدم استحضار از مفاد یک آگهی تضییع شود ارزش ندارد قیل از هر چیز باید حقوق مردم را محترم شمرد بعلاوه قوانین فعلی اصول معاکدات حقوقی هم بمنظور است یعنی بوجوب قوانین فعلی اصول معاکدات حقوقی و جزائی آگهی های مربوط بطلب و احضار باید در روزنامه های کثیرالانتشار چاپ شود بنده میخوامم استدعا کنم با توجه بمطالبی که عرض کردم نسبت پیشنهاد بنده رأی بدهید .

نایب رئیس - آقای دکتر مصباح زاده ؟
دکتر مصباح زاده - بلی موافقم .

نایب رئیس - آقای امیر تیمور مخالفید؟
فرمائید .

امیر تیمور - بنده مخالفم .
عامری - بنده اخطار نظامنامه ای دارم .
نایب رئیس - مطابق چه ماده ای ؟
عامری - عرض کنم که ماده ۳ مطرح است .

راجع بحقوق وهزینه ۱۲ ماهه اداره روزنامه رسمی کشور مبلغ سه میلیون وسصد و پنجاه هزار وسصد و بیست ریال اعتبار داده میشود آقایانی که در این ماده صحبت میکنند باید بگویند که این اعتبار یک است یا زیاد است ما رفته ایم روی حکم غیابی که اگر حکم غیابی صادر شود این حکم حق اشخاص ذینفع را از بین میرد میخوامم عرض کنم که این چه ربطی بموضوع دارد .

نایب رئیس - آقای امیر تیمور مخالفید؟
فرمائید .

امیر تیمور - بنده مخالفم .
عامری - بنده اخطار نظامنامه ای دارم .
نایب رئیس - مطابق چه ماده ای ؟
عامری - عرض کنم که ماده ۳ مطرح است .

راجع بحقوق وهزینه ۱۲ ماهه اداره روزنامه رسمی کشور مبلغ سه میلیون وسصد و پنجاه هزار وسصد و بیست ریال اعتبار داده میشود آقایانی که در این ماده صحبت میکنند باید بگویند که این اعتبار یک است یا زیاد است ما رفته ایم روی حکم غیابی که اگر حکم غیابی صادر شود این حکم حق اشخاص ذینفع را از بین میرد میخوامم عرض کنم که این چه ربطی بموضوع دارد .

نایب رئیس - آقای امیر تیمور مخالفید؟
فرمائید .

امیر تیمور - بنده مخالفم .
عامری - بنده اخطار نظامنامه ای دارم .
نایب رئیس - مطابق چه ماده ای ؟
عامری - عرض کنم که ماده ۳ مطرح است .

راجع بحقوق وهزینه ۱۲ ماهه اداره روزنامه رسمی کشور مبلغ سه میلیون وسصد و پنجاه هزار وسصد و بیست ریال اعتبار داده میشود آقایانی که در این ماده صحبت میکنند باید بگویند که این اعتبار یک است یا زیاد است ما رفته ایم روی حکم غیابی که اگر حکم غیابی صادر شود این حکم حق اشخاص ذینفع را از بین میرد میخوامم عرض کنم که این چه ربطی بموضوع دارد .

نایب رئیس - آقای امیر تیمور مخالفید؟
فرمائید .

امیر تیمور - بنده مخالفم .
عامری - بنده اخطار نظامنامه ای دارم .
نایب رئیس - مطابق چه ماده ای ؟
عامری - عرض کنم که ماده ۳ مطرح است .

امیر تیمور - نهایت خوشبختی است که مقام ریاست هم توجه فرمودند کاین پیشنهاد وارد نیست و پیشنهادی قبل از این داده شده مورد توجه مجلس قرار نگرفت و این پیشنهاد مشابه آن است و یکی از کارهای مجلس این است که مثلاً مجلس تصمیم گرفت که کلیه آگهیهای رسمی وزارتخانه ها و ادارات دولتی در روزنامه رسمی متمرکز و منتشر شود (کشاورز صدر - این بضرر دولت است) با اضافه روزنامه رسمی سه هزار آبونه دارد اگر در روزنامه رسمی اعلانات منتشر نشود در کجا باید منتشر شود و علاوه جایش اینجا نیست.

نایب رئیس - آقایان توجه کنید رأی گرفته میشود پیشنهاد آقای دکتر عبده آقایان که موافقت قیام کنند (جمعاً برخاستند) مورد توجه نشد، پیشنهادات دیگری هم در این زمینه هست که فقط خوانده میشود چون مشابه است وارد نیست. پیشنهاد آقای کشاورز صدر قرائت میشود

(شرح ذیل قرائت شد)

پیشنهاد میکنم نصف آگهی ها بچراغ کثیر - الانتشار داده شود.

نایب رئیس - پیشنهاد آقای صفوی قرائت میشود .

(شرح ذیل قرائت شد)

مقام محترم ریاست مجلس شورای ایلمی ؛ پیشنهاد میکنم - یک نسخه از آگهیهای دولتی، بمجله رسمی انتشار داده شود و بقیه در جراید کثیرالانتشار منتشر خواهد شد .

صفوی - در ماده ۶ این پیشنهاد را دارم .

نایب رئیس - پیشنهاد آقای دهقان قرائت میشود .

(شرح ذیل قرائت شد)

پیشنهاد میکنم مبلغ مندرج در ماده سوم بنصف تقلیل داده شود.

نایب رئیس - آقای دهقان بفرمائید ولی خواهش میکنم در اصل موضوع صحبت نکنید .

دهقان - بنده يك پیشنهادی کردم خلاصه و مختصر مفید که این سه میلیون و سیصد و پنجاه هزار و سیصد و بیست ریال بنصف تقلیل پیدا کند و اگر هم آقایان میترسند که اینکار مجله رسمی بخوابد بنده حاضرم با تضمین بانکی این روزنامه رسمی را بنصف مبلغ فعلی ظرفیتر و آبرومندتر بچاپ برسانم و زودتر و بموقتر هم انجام بدهم . و آقای

امیر تیمور که تشریف ندارند اینجا عرض میکنم (امیر تیمور - شرفیاب هستم) یکی از بدترین تصمیماتی که مجلس اتخاذ کرد و بدون مطالعه هم بود گرفتن آگهی از جراید بود این کار مفاسد بسیاری دارد شما آمدید مهمترین قانونی را برای محدود کردن جراید گذرانید بنویس حق مشروع آنها را که همه دنیا بآنها داده است از بین بردید، حالا بنده مثل دیگری میزنم روی همین موضوع درج اعلانات و آگهی های مزایده و مناقصه که در روزنامه رسمی چاپ میشود و کسی نمیخواند دست بندهای بسیاری برضد منافع مملکت میشود و آقایان هم چشم و گوش بسته رأی میدیدید در حالی که روی مزایدهها و مناقصه ها دست بندهای میکنند و بضرر مملکت تمام میشود . در هر حال من باز تکرار میکنم که باید که

میلیون و پانصد هزار ریال مجله رسمی اداره میشود

بنده تضمین بانکی میدهم که اینکار را انجام بدهم و بهترین وجهی اداره بکنم .

نایب رئیس - آقای ملک مدنی مخالفید؟ بفرمائید .

ملک مدنی - موضوعی را که آقای دهقان پیشنهاد فرمودند شاید در اصل مطلب صحیح باشد ولی اگر روزنامه رسمی جنابعالی و یا اتمال جنابعالی که اهل هنر هستید واگذار کنیم اساساً این کار با همان مبلغ ممکن است اداره بشود ولی این مطابق شان مجلس شورای ملی نیست . مجلس شورای ملی اساساً مؤسسات و ادا راتش لازمه وجود خودش است وقتی ما آمدیم گفتیم يك روزنامه رسمی باشد و بعد هم جزو بودجه مجلس باشد اگر ۱۰ نفر ۱۰ نفر عضو زیاد داشته باشد نظر شما این است ۰۰۰ (دهقان - بنده باعضاء آنجا کاری ندارم) جنابعالی که واقعا حسن نیت و يك همچو نظر بلندی دارید بنظر بنده از شما متوقع این پیشنهاد نبودم (دهقان - بنده منافع مملکت را در نظر گرفتم) برای اینکه حضرتعالی نظرتان این است که با اشخاص کمک بکنید این کارمندان و اشخاصی که در روزنامه رسمی نشسته اند این هاهم جزوهامان مستخدمین اضافی هستند که ۷۰ هزار نفر از سال ۱۳۲۰ به بعد اضافه شده است و دولت بآنها حقوق دارد میدهد (یک نفر از نمایندگان - اینها از اداره ثبت اسناد آمده اند و اضافه شده اند) و یا بفرمائید حضرتعالی از ثبت اسناد اینجا فرستاده شده اند و آنها هم مستخدم دولت هستند نوشته اند کارهم میکنند و بنده از جنابعالی که همیشه نظرتان با نظر این طبقات موافق بود منتظر پیشنهادتان رایس بگیرم البته این مطلب اساسی که گفته شد خوب بود اعلانات بجرايد داده شود و صحیح هم هست که بنده هم بآن نظر موافق بودم و بلکه بانظر آقای کشاورز صدر هم موافق نبودم که جرایدی که یکسال منتشر شده است بآنها داده شود بلکه بایستی بتمام روزنامهها داده شود ولی خوب معلوم شد که مجلس شورای ملی با این فکر موافق نیست یکی از آقایان تذکر دادند بن که عدهای را از وزارت دادگستری منتقل کرده اند روزنامه رسمی آنها هم در اداره روزنامه رسمی هستند

دهقان - بر میگرددند بسر کارشان

نایب رئیس - رأی میکنیم به پیشنهاد آقای دهقان آقایانیکه موافقت قیام فرمایند (جمعاً برخاستند) مورد توجه نشد پیشنهاد آقای صفوی قرائت میشود .

(شرح زیر قرائت شد)

پیشنهاد میکنم از بودجه روزنامه رسمی یکمیلیون کسر شود

نایب رئیس - آقای صفوی بفرمائید.

صفوی - عرض کنم توجه بفرمائید آقایان وقت گذشته است آقایان هم سه ساعت است که در اینجا تشریف دارید و خسته شده اید ولی توجه بفرمائید این گزارشی که آمده است و بآن رأی داده میشود بودجه آن از چه اشخاصی گرفته میشود و بطور صرف میشود، آقایان اگر وقت گذشته است ممکن است بنده عرضم را بگذارم برای بعد .

نایب رئیس - باختصار بفرمائید .

صفوی - عرض کنم بجمع این بودجه روزنامه رسمی که بنده نگاه میکنم می بینم روزنامه رسمی کشور

دولت شما چکار میتواند بکند بودجه سال ۱۳۲۷ را با امسال مقایسه بفرمائید ما چیز اضافی پیشنهاد نکرده ایم و اینکار برای ما مقدر نیست بنا بر این ما دو راه بنظرمان رسید یکی اینکه در بودجه سال ۱۳۲۸ يك موادی برای باز نشسته کردن کارمندان مجلس شورای ایلمی پیشنهاد کردیم و باینوسیله ما میتوانیم عده از کارمندان مجلس شورای ایلمی را باز نشسته کنیم و بعد هم در برنامه هفت ساله که اجرا خواهد شد يكمده از کارمندان مجلس را میفرستیم بآنجا و باین وسیله صرفه جوئی خواهیم کرد و روزنامه رسمی تنها نیست که جنابعالی ملاحظه میفرمائید یکی هم راجع به آگهی ها که فرمودید (صفوی - هیچکس نمیخواند) درست است که عادت نکرده اند آلمان ۳۰۰۰ نفر آبونه شده اند ولی البته بتدریج که عادت کردند بهتر خواهد شد و در تمام مملکت این مجله را خواهند خرید ، ما کوشش خواهیم کرد که يك صرفه جوئی کامل بعمل بیاید و از جنابعالی هم تقاضا میکنم که پیشنهاد خودتان رایس بگیرید برای این که ما نمیتوانیم این اشخاص را خارج کنیم .

نایب رئیس - آقای امینی اطلاع دارند و توضیحات لازمه را خواهند داد . بفرمائید آقای امینی

امینی - عرض کنم برای این که وقت مجلس را نگیرم مختصر عرض میکنم بنده قبول میکنم که کارمندان را نمیشود خارج کرد و حقوق بآنها داد برای اینکه کارمندان مجلس و اشخاصیکه ازدولت دولت شما چکار میتواند بکند بودجه سال ۱۳۲۷ را با امسال مقایسه بفرمائید ما چیز اضافی پیشنهاد نکرده ایم و اینکار برای ما مقدر نیست بنا بر این ما دو راه بنظرمان رسید یکی اینکه در بودجه سال ۱۳۲۸ يك موادی برای باز نشسته کردن کارمندان مجلس شورای ایلمی پیشنهاد کردیم و باینوسیله ما میتوانیم عده از کارمندان مجلس شورای ایلمی را باز نشسته کنیم و بعد هم در برنامه هفت ساله که اجرا خواهد شد يكمده از کارمندان مجلس را میفرستیم بآنجا و باین وسیله صرفه جوئی خواهیم کرد و روزنامه رسمی تنها نیست که جنابعالی ملاحظه میفرمائید یکی هم راجع به آگهی ها که فرمودید (صفوی - هیچکس نمیخواند) درست است که عادت نکرده اند آلمان ۳۰۰۰ نفر آبونه شده اند ولی البته بتدریج که عادت کردند بهتر خواهد شد و در تمام مملکت این مجله را خواهند خرید ، ما کوشش خواهیم کرد که يك صرفه جوئی کامل بعمل بیاید و از جنابعالی هم تقاضا میکنم که پیشنهاد خودتان رایس بگیرید برای این که ما نمیتوانیم این اشخاص را خارج کنیم .

نایب رئیس - آقای مخبر .

مخبر - بنده خواستم بنمایند محترم آقای صفوی عرض کنم که این موضوع کارمندان اضافی تنها مختص مجلس شورای ایلمی نیست آقایان توجه بفرمائید که این موضوع کارمندان اضافی اختصاص بهر وزارت خانه ها و ادارات دولتی دارد و میتلا به تمام آنها است

حقوق بگیرند اینها در حقیقت حقوق شماز میکنند چون يك عمل ای وقتی که بیکارشد از آن دستگاه حق شماز بگیرد اینهم همان طور است دولت حقوق شماز میدهد ، البته تمام معایب را اذعان دارم که يك دستگاهی که بصورت بازرگانی اداره میشود قطعاً بثلت این کارمندان شاید بیشتر احتیاج ندارد بنا بر این هیچ گونه تصمیمی نسبت به اینگونه کارمندان درست نیست مگر اینکه تصمیم کلی دروضع مملکت گرفته شود اما راجع باین مجله ای که میفرمائید آقای صفوی با این وضعی که می بینید با این حروف ریز و مطالب زیاد بعد از اینکه آقایان ایرادات خودتان را کردید و مرتبه برای طبع میرود و چاپ میشود و در نتیجه ضمیمه میشود بروزنامه رسمی و درسال شاید صد هزار تومان اعلان مجانی هم در آن چاپ میشود اعلاناتی که سابقاً هم بوده مال اشخاص بی بضاعت و غیره اینها ضمیمه میشود در صفحات زیاد روزنامه بعد هم ۳۰۰۰ آبونه دارد و بنده هم نمیگویم که خیلی خوبست و روزنامه جالب توجهی هم نیست نه کاری کاتور دارد و نه مطالب جالب توجهی يك روز نامه خیلی خشکی است که ۳۰۰۰ نفر خواننده دارد ممکن است بعد از این خواننده آن بیشتر بشود و این روزنامه بخزانهد دولت بر میگردد بنده هم پیشنهاد حضرت عالی را تصدیق میکنم ولی ما ناچار یا باید مطابق پیشنهاد آقای دکتر معظمی مجله رسمی داشته باشیم یا نمیخواهیم

نایب رئیس - آقای امینی کافی است وقت

گذشته است .

امینی - چشم اطاعت میکنم بنده دیگر عرضی ندارم .

نایب رئیس - رأی میکنیم به پیشنهاد آقای صفوی آقایانی که موافقت قیام کنند (جمعاً برخاستند) تصویب نشد چند پیشنهاد دیگری هم رسیده است و بنده خیلی مایل بودم که این بودجه امروز تمام شود ولی متأسفانه ۱۱ ماده است که باین زودی تمام نمیشود مجلس را ختم میکنم جلسه روز ۵ شنبه ساعت ۹ دستور هم بودجه مجلس

(مجلس ۲۰ دقیقه بعد از ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ایلمی - **رضاحکمت**

تصمیم قانونی دائر بتصویب عنوان رسمی اعلیحضرت رضا شاه کبیر سرسلسله دودمان پهلوی

مجلس شورای ملی بیاس حق شناسی ملت ایران تصویب میکند عنوان رسمی سرسلسله دودمان عظیم الشان پهلوی اعلیحضرت رضا شاه کبیر خواهد بود . این تصمیم باید در لوحه ای طلا حک و در آرامگاه شاهنشاه فقید نصب گردد تصمیم فوق در جلسه سه شنبه سی و یکم خرداد ماه یکهزار و سیصد و بیست و هشت از طرف مجلس شورای ملی اتخاذ شده است .

رئیس مجلس شورای ایلمی - **رضاحکمت**

مجلس شورای ملی بیاس حق شناسی ملت ایران تصویب میکند عنوان رسمی سرسلسله دودمان عظیم الشان پهلوی اعلیحضرت رضا شاه کبیر خواهد بود . این تصمیم باید در لوحه ای طلا حک و در آرامگاه شاهنشاه فقید نصب گردد تصمیم فوق در جلسه سه شنبه سی و یکم خرداد ماه یکهزار و سیصد و بیست و هشت از طرف مجلس شورای ملی اتخاذ شده است .

شماره ۱۱۲۱۹۱۰۱۰ ۲۸-۳-۲۲
 نظر بمدلول ماده ۲۵ قانون وکالت مصوب
 ۱۳۱۵ ار ۱۳۱۵ مقرر میدارد .
 کسانیکه در مدت بیش از ۶ ماه بشغل قضائی
 یا بازرسی در شهری اشتغال داشته اند نمیتوانند در
 آن شهر از تاریخ انتهاء مأموریت تا مدت ۵ سال
 مستقیماً یا بوسیله وکیل دیگر وکالت نمایند .
 وزیر دادگستری ۱۶۶۶ م

شماره ۴۹۰۰ ۳۲۸-۳-۱۸
اصلاح آئین نامه
 چون در مرحله تجدید نظر نسبت برسدگی
 صلاحیت کار شناسان اشکال بود برای رفع اشکال
 و تعیین مرجع رسیدگی تبصره بماده ۸ آئین نامه
 کار شناسان رسمی مصوب بهمن ماه ۱۳۱۷ بشرح
 زیر افزوده شده است که برای اطلاع عین ماده ۲۶
 قانون کار شناسان وماده ۸ آئین نامه و تبصره که
 بآن اضافه شده درج میگردد .
 ماده ۲۶ - طرز رفتار و اعمال یکساله کار-
 شناسان رسمی در تجدید انتخاب آنان برای سال بعد
 مؤثر خواهد بود .

ماده ۸ - در شهرستان از رؤسای دادگاه
 و دادسرا و اداره ثبت کل در مرکز استان از رؤسای
 دادگاه و دادسرای استان و شهرستان و رئیس اداره
 ثبت کل - در مرکز از رؤسای دادسراها و دادگاه
 های استان و شهرستان و رئیس اداره فنی وزارت
 دادگستری نماینده اداره ثبت کل .
 تبصره - تجدید انتخاب مقرر در ماده ۲۶
 قانون راجع بکار شناسان رسمی هم بوسیله کمیسیون
 معین در این ماده بعمل میآید .
 وزیر دادگستری ۱۶۸۹ م

شماره ۲۶۱۹ ح ۲۲۶۰ ۲۸-۳-۲۶
بخشنامه بکلیه دادسراها
 از قیام معلوم در مواردی که دادسرای دادگستری
 و نظامی هر یک نسبت باتهام متهمی دارای صلاحیت
 تعقیب می باشند باستناد ماده ۹۸ قانون دادرسی و
 کیفراتش بدوآ پرونده در دادسرای که صلاحیت
 تعقیب مهمترین بزه را دارد مورد اقدام قرار گرفته
 و پس از خاتمه یافتن امر در دادگاه پرونده به
 دادسرای دیگر فرستاده میشود چون ماده نامبرده در
 مقام تعیین تکلیف دادگاه ها بوده و نه دادسراها و
 اتخاذ این رویه موجب از بین رفتن آثار و دلایل
 بزه دیگر میگردد و ممکن است موضوع مشمول
 مرور زمان بشود لزوماً خاطر نشان میسازد دادسراها
 در این قبیل موارد باید بدون انتظار خاتمه رسیدگی
 بزه دیگر بزهی را که تعقیب آن در صلاحیت آنها
 است بانصب العین قرار دادن مفاد ماده ۴۵ آئین
 دادرسی کیفری مورد پیگرد قرار دهند .
 م ۱۵۵۹ از طرف وزیر دادگستری

شماره ۵۵۴۸-۲۵۹۱ ۲۸-۳-۹
آقای محمدعلی فاضل زاده حبیب آبادی
سر دفتر ازدواج و طلاق قصبه حبیب آباد
بر خوار اصفهان
 نظر باینکه بر اثر گزارش واصله تحت تعقیب
 دادگاه انتظامی سردفتران قرار گرفته اید وزارت
 دادگستری طبق ماده ۳۹ قانون دفتر اسناد رسمی
 تاخاتمه رسیدگی بتغلف شما در دادگاه نامبرده شما
 را از تصدی دفاتر ازدواج و طلاق معلق مینماید
 وزیر دادگستری

شماره ۵۶۰۲-۲۲۱۹ ۲۸-۳-۹
آقای حسین بیانی
 بموجب این ابلاغ دفتر شما را در قریه میانده
 (جزء دهستان قلقلرود تویسرکان) برای ثبت ازدواج
 رسمیت میدهد .
 وزیر دادگستری

شماره ۶۰۴۸-۳۵۵۱ ۲۸-۳-۱۶
آقای مسیح چهارانی سر دفتر اسناد رسمی
شماره ۶۰ تهران

چون بموجب داذنامه قطعی مورخه ۲۰-۲-۲۸
 دادگاه بدوی انتظامی سردفتران محکوم بتوبیخ با
 درج در روزنامه رسمی شده اید لذا اداره کل ثبت
 بدین وسیله مفاد داذنامه مزبور را در مورد شما
 اجراء مینماید .
 مدیر کل ثبت

شماره ۶۰۲۶-۳۶۴۹ ۲۸-۳-۱۶
آقای رضا ولائی سر دفتر اسناد رسمی آمل

پیرو ابلاغ شماره ۴۸۹۲-۱۰۰-۳۱۰۰-۳-۲۸
 بدین وسیله رفع تعلیق شمارا از شغل سردفتری اسناد
 رسمی اعلام میدارد طبق مقررات انجام وظیفه نمائید
 وزیر دادگستری

شماره ۶۱۷۴-۳۷۰۱ ۲۸-۳-۱۸
الیگودرز
 آقای جمال الدین بر برودی کبیه ثبت شما باتهام
 چند فقره جعل و تزویر از شغل سردفتری ازدواج و
 دفتر یاری معلق میشود .
 وزیر دادگستری